

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iași

Facultatea de Teatru

FACULTATEA DE TEATRU A UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE
DE ARTE GEORGE ENESCU, IAȘI

CENTRUL DE CERCETARE "ARTA TEATRULUI -
STUDIU ȘI CREAȚIE"

CU SPRIJINUL INSTITUTULUI DE CERCETĂRI
MULTIDISCIPLINARE ÎN ARTE A UNAGE

CONFERINȚA CU PARTICIPARE
INTERNAȚIONALĂ

**TEATRUL EMERGENT: DISTANȚARE,
INTERACȚIUNE ȘI REZILIENȚĂ
ÎN ARTELE SPECTACOLULUI
DIN SECOLUL XXI**

18-19 MARTIE 2022

***Eveniment desfășurat online
pe platforma Microsoft TEAMS***

UNAGE

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iasi

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@arteiasi.ro
www.artelasi.ro

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iasi

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@artelasi.ro
www.artelasi.ro

CONFERINȚĂ CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ

TEATRUL EMERGENT: DISTANȚARE, INTERACȚIUNE ȘI REZILIENȚĂ ÎN ARTELE SPECTACOLULUI DIN SECOLUL XXI

18-19 Martie 2022

Comitetul științific

IRINA NICULESCU – Vicepreședinte UNIMA, SUA
FRANÇOISE FLABAT – Centre de la Marionnette de la Fédération
Wallonie-Bruxelles, professeur au Beaux Arts Tournai
CS gr. I dr. GABRIELA HAJA – Institutul de Filologie Română „A.
Philippide”, Academia Română Iași
Conf.univ.dr. RADU APOSTOL – Universitatea Națională de Artă
Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale”, București
Conf.univ.dr. habil. DIANA COZMA – Facultatea de Teatru și Film,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Conf.univ.dr. DRAGOȘ VARGA – Facultatea de Litere și Arte,
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
Conf.univ.dr. IRINA IONESCU – Departamentul de Teatru și Arte
vizuale, Universitatea de Arte din Târgu Mureș
Lect.univ.dr. DANA MONAH – Facultatea de Litere, Universitatea
„Al. I. Cuza”, Iași
Dr. ELENA BELCIU - Coordonator programe CINETic, UNATC
București
Prof.univ.dr. ANCA CIOBOTARU – Facultatea de Teatru, UNAGE,
Iași

Echipe de organizatori

Coordonator proiect Lect.univ.dr. Ioana Petcu (Facultatea de Teatru,
UNAGE, Iași)
Lect.univ.dr. Ioana Bujoreanu (Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași)
Lect.univ.dr. Carmen Antochi (Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași)
Lect.univ.dr. Tamara Constantinescu (Facultatea de Teatru, UNAGE,
Iași)
Lect.univ.dr. Bogdan Anghel (Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași)
Lect.univ.dr. Sandra Mavhima (Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași)
CS III dr. Raluca Zaharia (ICMA, UNAGE, Iași)
Asist.univ.dr. Cristi Avram (Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași)

PROGRAM

18 MARTIE 2022

9.30 – 10.00 Logarea participanților pe grupul deschis pe platforma Microsoft TEAMS

Linkul pentru participare <https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ac6dmmJg5b13JhpTxgh6bvo18xd96uge2CCSXanUaCa1%40tHread.tacv2/1647073043354?context=%7b%22id%22%3a%226072efb5-0d24-4d43-991c-07f3fa79bb81%22%2c%22oid%22%3a%22cb2d0ff7-a899-48e4-8c8e-00d2b12ce524%22%7d>

Va fi afișat pe pagina de Facebook a Facultății de Teatru și pe pagina Conferinței http://conferinte.artes-teatru.ro/?page_id=256

DESCHIDEREA EVENIMENTULUI

10.00-10.10 – Cuvântul de bun venit al Prof. univ. dr. habil. Aurelian BALAIȚA, Rector al Universității Naționale de Arte „George Enescu”, Iași

10.10-10.15 – Cuvântul de bun venit al Prof.univ.dr.habil. Octavian JIGHIRGIU, Prorector pe cercetare și creație artistică, Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, Iași

10.15-10.20 – Cuvântul de bun venit al Prof.univ.dr.habil. Raluca BUJOREANU-HUȚANU, Decan al Facultății de Teatru, Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, Iași

10.20 – 10.25 – Cuvântul de bun venit al Conf.univ.dr.habil. Cristian NAE, Director al Institutului de Cercetări Multidisciplinare în Artă, Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, Iași

10.25-10.30 – Cuvântul de bun venit al Prof.univ.dr.habil. Anca Doina CIOBOTARU, Director al Centrului de cercetare „Arta teatrului – studiu și creație”, Facultatea de Teatru, UNAGE

Secțiunea I

Exerciții de receptare și devenirile textului pe scenă

(moderator Lect.univ.dr.habil. Ioana PETCU)

10.30 – 11.15 – ... *and All Men and Women Are Critics or Criticism in a Mirage-Universe*, Prof. univ.dr. Kalina STEFANOVA, Academia Națională de Teatru și Film, Sofia, Bulgaria, (invitat special)

11.15-11.30 – *Despre dramaturgie în secolul XXI*, Conf.univ.dr.habil. Diana COZMA, Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj Napoca

11.30-11.45 – *Ibsen față în față cu noile estetici regizorale. Radu Afrim și Andriy Zholdak recreând Femeia mării*, Conf.univ.dr.habil. Diana NECHIT și Lect.univ.dr. Andrei C. ȘERBAN, Departamentul de Artă Teatrală, Facultatea de Litere și Arte, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

11.45-12.00 – *Reziliență literară și teatrală: Quijote, de la personaj clasic și (post)modern, la sindrom*, Ana-Magdalena PETRARU, Asist. univ. dr. asociat Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Lect.univ. dr. asociat Universitatea de Arte „George Enescu”, Iași

12.00-12.15 – *Pandemon - o invitație la redefinirea artei teatrale*, CS I dr. Gabriela HAJA, Departamentul de lexicologie–lexicografie, Institutul de Filologie „Al. Philippide”, Iași

12.15-12.30 – *No Exi(s)t– un laborator experimental de gândire și practică teatrală*, Prof.univ.dr.habil. Octavian JIGHIRGIU, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

12.30-12.45 – *Obsesii ionesciene în imagini scenice semnate Gábor Tompa*, Lect.univ.dr. Tamara CONSTANTINESCU, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

12.45-13.00 – *Fetele lui Caliban și nepoții lui Titus sau despre reflexia procesului emergenței în rescrierile teatrale shakespeareene*, Lect.univ.dr.habil. Ioana PETCU, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

13.00-13.15 – sesiune Q & A

13.15-14.00 – Pauză

Secțiunea a II-a

Interacțiunea și experimentalul în artele spectacolului

(moderatori: CS III Raluca ZAHARIA și Lect.univ.dr. Tamara CONSTANTINESCU)

14.00-14.45 – *L'expérience de l'espace de la représentation et des distances de manipulations. Regards et mouvements des corps vivants - marionnettes - objets et corps virtuels ou électroniques*, Françoise Flabat, Centre de la Marionnette de la Fédération Wallonie-Bruxelles, professeur au Beaux Arts Tournai (invitat special)

14.45-15.00 – sesiune Q & A pentru invitatul special

15.00-15.15 – *Spațializarea mesajului*, Prof.univ.dr.habil. Anca-Doina CIOTOTARU și drd. Carmen MIHALACHE, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

15.15-15.30 – *Emergență și inteligență artificială în artele spectacolului*, Asist. univ. dr. Radu TEAMPĂU, Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

15.30-15.45 – *Verde Tăiat: o formă născută în pandemie*, Asist. univ.dr. Alexandra FELSEGHI, Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

15.45-16.00 – *Teatrul în era post-newtoniană*, Prof.univ.dr. Ion MIRCIOAGĂ, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

16.00-16.15 – *Claus Guth și dioramele răsturnate*, Asist.univ.dr. Cristi AVRAM, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

16.15-16.30 – *Pedagogii, veșnicii studenți*, Lect.univ.dr. Laura BILIC, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

16.30-16.45 – *Muzica - personaj principal în spectacolul de teatru*, Lect.univ.dr. Antonella CORNICI, Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

16.45-17.00 – *Metamorfozele pedagogiei teatrale în instituțiile de învățământ superior artistic europene. Între constrângere și inițiativă*, CS III dr. Raluca ZAHARIA, Institutul de Cercetări Multidisciplinare în Artă, UNAGE, Iași

17.00-17.15 – sesiune Q & A

19 MARTIE 2022

9.45-10.00 Logarea participanților pe grupul de pe platforma TEAMS

<https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ac6dmmJg5b13JhpTxgh6bvo18xd96uge2CCSXanUaCa1%40tHread.tacv2/1647073043354?context=%7b%22id%22%3a%226072efb5-0d24-4d43-991c->

[07f3fa79bb81%22%2c%220id%22%3a%22cb2d0ff7-a899-48e4-8c8e-00d2b12ce524%22%7d](https://doi.org/10.2478/2220-2c22-00d2b12ce524)

Secțiunea a III-a

Cercetare doctorală în artele spectacolului. Forme de reziliență

(moderator Asist.univ.dr. Cristi Avram)

10.00-10.15 – *Arta ca terapie. Reducerea simptomelor sindromului de burnout în rândul personalului medical din spitale, cu ajutorul intervențiilor artistice*, drd. Diana BULUGA, Școala Doctorală de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

10.15-10.30 – *Inter(act) este actul principal*, drd. Ciprian-Marius FĂCĂERU, Școala doctorală a Universității „I.L.Caragiale”, București

10.30-10.45 – *Teatrul ca serviciul public. Tendințe și relevanță*, drd. George COSTIN, Școala doctorală Teatru și Film la Facultatea de Teatru și Film din cadrul Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

10.45-11.00 – *O cale spre un spectacol interactiv prin utilizarea tehnologiei*, drd. Vlad BENESCU, Școala doctorală a Universității „I.L.Caragiale”, București

11.00-11.15 – *În pragul unei noi fuziuni: spațiul teatral – spațiul digital*, drd. Alexandra DIACONIȚA, Școala doctorală Teatru, UNAGE, Iași

11.15-11.30 – *Teatrul Emergent – mitul de aur al spectacologiei europene*, drd. Marius Alexandru TEODORESCU, Școala Doctorală de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

11.30-11.45 – *Postdramaticul și teatrul emergent*, mrd. Ioana TOLOARGĂ, studentă la Masterul de Istoria Imaginilor-Istoria Ideilor, anul I, Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

11.45-12.00 – sesiune Q & A

12.00-14.00 – Pauză

Secțiunea a IV-a

Poetici coregrafice, vocale și performative emergente

(moderator Lect.univ.dr. Sandra MAVHIMA)

14.00-14.45 – *Martha Graham, teatrul antic grec și rescrierea textelor clasice prin vocabularul dansului*, Lect.univ.dr. Camelia LENART, State University of New York, Albany (invitat special)

14.45.-15.00 – *Despre corpuri în mișcare: perspective noi în coregrafia contemporană*, drd. Andreea NOVAC, Școala doctorală a Universității „I.L.Caragiale”, București

15.00-15.15 – *Tehnici contemporane de antrenament vocal al actorului*, dr. Iulia URSA, catedra de arta actorului la Liceul de Coregrafie și Artă Dramatică „Octavian Stroia” din Cluj-Napoca

15.15-15.30 – *Re-educarea expresiei corporale prin tehnica „Viewpoints”*, Asist.univ.dr. Raluca LUPAN, Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca

15.30-15.45 – sesiune Q & A

15.45-16.00 – prezentarea filmului *Moșteniri coregrafice. Avangarda*. Dialog cu regizoarea Daniela Zaharia

16.00 - Încheierea Conferinței

Urmărirea online a filmului *Moșteniri coregrafice. Avangarda*

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
 Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
 Facultatea de Teatru
 Str. Coștache Negruzzi 7-9,
 700126, Iași, RO T: 0040 232 / 212 548
 F: 0040 232 / 216 637

Universitatea Națională de Arte
 George Enescu
 Iași

Facultatea de Teatru

UNMANGE

THEATRE FACULTY OF GEORGE ENESCU NATIONAL
 UNIVERSITY OF ARTS, IASI

RESEARCH CENTER "THEATRE ART - STUDY AND
 CREATION"

IN CONJUNCTION WITH INSTITUTE OF ARTISTIC
 MULTIDISCIPLINARY RESEARCH SUPPORT

CONFERENCE WITH
 INTERNATIONAL PARTICIPATION

**EMERGING THEATRE: DISTANCING,
 INTERACTION AND RESILIENCE IN
 THE PERFORMING ARTS OF THE
 21st CENTURY**

***18th and 19th of March, 2022
 The conference will take place
 online on Microsoft TEAMS***

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iasi

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Coșbuc Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@arteiasi.ro
www.artelasi.ro

CONFERENCE WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION

EMERGING THEATRE: DISTANCING, INTERACTION AND RESILIENCE IN THE PERFORMING ARTS OF THE 21st CENTURY

18th and 19th of March, 2022

Scientific Comitee:

- IRINA NICULESCU – UNIMA Professional Training Commission, former vice-president of UNIMA, USA
- FRANÇOISE FLABAT – Centre de la Marionnette de la Fédération Wallonie-Bruxelles, professeur au Beaux Arts Tournai
- Scientific researcher PhD. GABRIELA HAJA – Alexandru Philippide Institute of Romanian Philology, Romanian Academy
- Associate Professor PhD RADU APOSTOL – I.L. Caragiale National University of Theatre and Film, Bucharest
- Associate Professor PhD habil. DIANA COZMA – Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca
- Associate Professor PhD DRAGOȘ VARGA – Letters and Arts Faculty, Lucian Blaga University, Sibiu
- Associate Professor PhD IRINA IONESCU – Theatre and Visual Arts Department, University of Arts from Târgu Mureș
- Lecturer PhD DANA MONAH – Faculty of Letters, Al. I. Cuza University of Iași
- PhD. ELENA BELCIU – CINETic Program coordinator, UNATC București
- Professor PhD ANCA CIOBOTARU – Faculty of Theatre, George Enescu National University of Arts, Iași

Organizers:

- Project Coordinator: Lecturer PhD Ioana Petcu (Faculty of Theatre, UNAGE, Iași)
- Lecturer PhD Ioana Bujoreanu (Faculty of Theatre, UNAGE, Iași)
- Lecturer PhD Carmen Antochi (Faculty of Theatre, UNAGE, Iași)
- Lecturer PhD Tamara Constantinescu (Faculty of Theatre, UNAGE, Iași)
- Lecturer PhD Bogdan Anghel (Faculty of Theatre, UNAGE, Iași)
- Lecturer PhD. Sandra Mavhima (Faculty of Theatre, UNAGE, Iași)
- Scientific researcher PhD Raluca Zaharia (Institute of Artistic Multidisciplinary Research, UNAGE, Iași)
- Assistant professor PhD Cristi Avram (Faculty of Theatre, UNAGE, Iași)

PROGRAM SCHEDULE

18th of March 2022

9.30 – 10.00 Attendance login on Microsoft TEAMS platform

Access link <https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ac6dmmJg5b13JhpTxgh6bvo18xd96uge2CCSXanUaCa11%40tHread.tacv2/1647073043354?context=%7b%22Tid%22%3a%226072efb5-0d24-4d43-991c-07f3fa79bb81%22%2c%22Oid%22%3a%22cb2d0ff7-a899-48e4-8c8e-00d2b12ce524%22%7d>

CONFERENCE OPENING

10.00-10.10 – Welcome speech of Aurelian BĂLĂIȚĂ – Professor PhD habil., Rector of George Enescu National University of Arts, Iași

10.10-10.15 – Welcome speech of Octavian JIGHIRGIU – Professor PhD. habil., Research and artistic creation Pro-rector, George Enescu National University of Arts, Iași

10.15-10.20 – Welcome speech of Raluca BUJOREANU-HUȚANU – Professor PhD habil., Faculty of Theatre Dean, George Enescu National University of Arts, Iași

10.20 – 10.25 – Welcome speech of Cristian NAE – Associate professor PhD habil., Director of the Institute of Artistic Multidisciplinary Research, George Enescu National University of Arts, Iași

10.25-10.30 – Welcome speech of Anca Doina CIOBOTARU – Professor PhD habil, Director of the Research Center "Theatre Art - study and creation", Faculty of Theatre, UNAGE

1st Session

Reception and Becoming of the Text on Scene

(moderator Ioana PETCU – Lecturer PhD habil.)

10.30 – 11.15 – ... *and All Men and Women Are Critics or Criticism in a Mirage-Universe*, Kalina STEFANOVA – Professor PhD, National Academy for Theatre and Film Arts, Sofia, Bulgaria, (Keynote speaker)

11.15-11.30 – *On Dramaturgy in the Twenty-First Century*, Diana COZMA – Associate professor PhD habil., Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

11.30-11.45 – *Ibsen Face to Face with The New Stage Aesthetics. Radu Afrim and Andriy Zholdak Recreating The Lady From The Sea*, Diana NECHIT Associate professor PhD habil. and Andrei C. ȘERBAN, Lecturer PhD, Department of Theatre Arts Faculty of Letters and Arts, Lucian Blaga University of Sibiu

11.45-12.00 – *Literary and Theatrical Resilience: Quixote, from Classic and (Post)Modern Character, to Syndrome*, Ana-Magdalena PETRARU, Associate assistant, PhD, Alexandru Ioan Cuza University of Iași, associate lecturer, George Enescu National University of Arts, Iași

12.00-12.15 – *Pandemon - An Invitation to Redefine Theatrical Art*, Gabriela HAJA – scientific researcher, Department of lexicology and lexicography, Alexandru Philippide Institute of Romanian Philology, Romanian Academy, Iași

12.15-12.30 – *No Exi(s)t– An Experimental Laboratory of Theatrical Thinking and Practice*, Octavian JIGHIRGIU – Professor PhD. habil., Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

12.30-12.45 – *Ionesco Obsessions in Scenic Imagery Signed Gábor Tompa*, Tamara CONSTANTINESCU – Lecturer PhD, Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

12.45-13.00 – *Caliban's daughters and Titus' grandchildren or the reflection of the emergent process in Shakespearean theatrical rewrites*, Ioana PETCU Lecturer PhD habil., Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

13.00-13.15 – Q & A session

13.15-14.00 – Break

2nd Session

Interaction and Experiment in Performing Arts

(moderators: Raluca ZAHARIA, scientific researcher PhD, and Tamara CONSTANTINESCU, Lecturer PhD)

14.00-14.45 – *L'expérience de l'espace de la représentation et des distances de manipulations. Regards et mouvements des corps vivants - marionnettes - objets et corps virtuels ou électroniques*, Françoise Flabat – Profesor PhD, Centre de la Marionnette de la Fédération Wallonie-Bruxelles, professeur au Beaux Arts Tournai (keynote speaker)

14.45-15.00 – keynote speaker Q & A session

15.00-15.15 – *The Spacing of a Message*, Anca-Doina CIOBOTARU, Professor PhD habil. and Carmen MIHALACHE PhD student, Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

15.15-15.30 – *Emergence and Artificial Intelligence in the Performing Arts*, Radu TEAMPĂU – Ph.D. Assistant professor, Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

15.30-15.45 – *Severed Green: A Pandemic-Born Structure*, Alexandra FELSEGI – Ph.D. Assistant professor, Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

15.45-16.00 – *Theatre in Post-Newtonian era*, Ion MIRCIOAGĂ, Professor PhD, Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

16.00-16.15 – *Claus Guth and the Inverted Dioramas*, Cristi AVRAM, Assistant professor PhD, Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

16.15-16.30 – *The Acting Teachers – The Usual Students*, Laura BILIC – Lecturer PhD, Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

16.30-16.45 – *Music – Main Character in Theater Performance*, Antonella CORNICI – Lecturer PhD, Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

16.45-17.00 – *The Metamorphoses of Drama Pedagogy in European Arts High Education Institutions Between Constraint and Initiative*, Raluca ZAHARIA scientific researcher PhD, Institute of Artistic Multidisciplinary Research, UNAGE, Iași

17.00-17.15 – Q & A session

19th of March 2022

9.45-10.00 Attendance login on Microsoft TEAMS platform

<https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ac6dmmJg5b13JhpTxgh6bvo18xd96uge2CCSXanUaCa1%40tbread.tacv2/1647073043354?context=%7b%22id%22%3a%226072e>

Doctoral School of the Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

11.30-11.45 – *The Postdramatic and Emerging Romanian Theater*, Ioana TOLOARGĂ – Master student, Master of Image History - History of Ideas, Faculty of Letters, Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca

11.45-12.00 – Q & A session

12.00-14.00 – Break

4th Session

Emergent Choreographic, Vocal and Performative Poetics

(moderator: Sandra MAVHIMA – Lecturer PhD)

14.00-14.45 – *Martha Graham, the Ancient Greek Theater and the Rewriting of the Classical Texts through the Bodily Movement on Stage*, Camelia LENART – Lecturer PhD, State University of New York, Albany (Keynote speaker)

14.45-15.00 – *On Bodies in Motion: New Perspectives in Contemporary Choreography*, Andreea NOVAC – PhD student, Doctoral School of UNATC, București

15.00-15.15 – *Contemporary Vocal Training Techniques for Actors*, Iulia URSA – PhD, Acting department at Octavian Stroia High School of Choreography and Drama in Cluj-Napoca

15.15-15.30 – *Re-education of body expression through the "Viewpoints" technique*, Raluca LUPAN – Ph.D. Assistant professor, Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iași

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@arteiasi.ro
www.artelias.ro

ICMA
Institutul de
Cercetare
Multidisciplinară în
Artă

15.30-15.45 – Q & A session

15.45-16.00 – presentation of *Choreographic Legacies. The Avant-garde* movie. Dialogue with the filmmaker Daniela Zaharia

16.00 – Conference Closing

Online streaming: *Choreographic Legacies. The Avant-garde*

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iasi

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@arteiasi.ro
www.artelias.ro

REZUMATE

ABSTRACTS

Secțiunea I

Exerciții de receptare și devenirile textului pe scenă

1st Session

Reception and Becoming of the Text on Scene

... and All Men and Women Are Critics or Criticism in a Mirage-Universe

Kalina STEFANOVA – Professor PhD
Krstyvo Sarafov National Academy for Theatre and Film Arts, Sofia,
Bulgaria

Abstract: This text/speech is an attempt to provoke discussion or at least thoughts regarding the increasing omnipresence of *the false* in our reality – something which results in sort of a theatricality in a negative connotation of the word. A theatricality that has always accompanied imposters and surrounded the production of copycats/fake stuff, both in life and in art, especially in comedy. Yet, the false pretending so masterfully to stand for the genuine has for some time already started to be more and more an object of worry and concern rather than of ridicule. Among the most worrying of its many manifestations has been the feeling that we, as human beings, are getting closer and closer, that we are having the world at our fingertips. One of the saddest illusions we so easily succumb to. For, in effect, we have been getting more and more estranged. During the last two years, when we needed to keep a distance and closeness was so much missed, sometimes I thought why we were

not as indignant at and horrified by the invisible distancing taking ground between us long time before the pandemic. The centrifugal motion on so many levels has been getting frighteningly strong for a long time already: we have been kind of flying away from each other, mistaking communication for communion, having our bodies touch a lot but less and less experiencing the elevating feeling of our souls embrace. So much so that, I dare say, for many years before the pandemic we have been living in a time of a new Big Bang. Only it is a Big Bang that is taking place not somewhere in the universe but within the mankind itself; a Big Bang that is already happening within our own selves too – within the single human being, since we often start to question our innate sense of what is good or bad, and to what extent something is good or bad. It is like the increasing outside chaos is getting to creep inside us, throwing into disarray our inner moral magnet, that invisible thing that holds us as humanity. Isn't the mass erosion of criteria a result exactly of an eroding of our innate criteria? How have theatre and criticism been affected by this dwelling of ours in sort of a mirage-universe? How have they responded to the different faces of the false? While trying to open a conversation on this topic, I'll also try to outline the evolving response of the critics and the search for possible ways-out en route back to the genuine.

Keywords: theatre criticism, reality, illusion, criteria, imposture

Despre dramaturgie în secolul XXI

Conf.univ.dr.habil. Diana COZMA

Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj Napoca

Rezumat: Ne propunem să punem în discuție noțiunea de *dramaturgie scrisă la scenă* ca formă emergentă în artele spectacolului de secol XXI. Totodată, reliefăm ideea că această

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
IASI

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@artelasi.ro
www.artelasi.ro

formă de plăsmuire a organismului spectacular apare pe fondul unei tradiții teatrale. Astfel, observăm că, în viziunea lui Eugenio Barba, *dramaturgia spectacolului*, structurată pe trei nivele de organizare, respectiv *dramaturgia organică sau dinamică a actorului*, *dramaturgia narativă a regizorului* și *dramaturgia evocativă* care include și *dramaturgia spectatorului*, este reprezentativă pentru creația colectivă, căci actorii sunt coautori ai spectacolului, dar, în același timp, este reprezentativă pentru acel tip de spectacol care încarnează gândul regizoral, amintind, totodată, de modul de creare a dramaturgiei de către *dramaturgii-practicieni*. În *dramaturgia spectacolului*, în locul unei succesiuni de evenimente, care se derulează conform ecuației cauză-efect, se optează pentru o rețea complexă de acțiuni care *sugerează* și nu *afirmă*. Totodată, notăm că, în această nouă dramaturgie în care cea mai mică acțiune scenică este tratată ca element dramaturgic, se acordă o importanță deosebită spectatorului tratat ca individ care, în primul rând, există prin sine însuși și, abia pe urmă, ca parte dintr-un întreg/public. Sub semnul viziunii artaudiene, care urmărea ca spectacolul să fie gândit ca o încarnare a *poeziei în spațiu*, noua dramaturgie se opune textocentrismului, propunând un limbaj simbolic, replici esențializate, cu scopul nu numai de a *biciui simțurile spectatorului* și de a-l pune într-o *stare de joc*, dar și de a-i provoca o *schimbare de stare*. În acest caz, spectacolul nu se mai adresează *înțelegerii* spectatorului, ci *percepției* acestuia creând astfel condițiile necesare ca spectatorul prin *reacțiile sale emoționale și intelectuale* să dea naștere propriei sale dramaturgii. Scrierea dramaturgiei la scenă este specifică acelor companii de teatru care, în descendența Trupeii lui Monsieur și a Teatrului Globe, creează spectacolul în totalitatea elementelor sale componente în laboratorul scenic.

Cuvinte cheie: dramaturgie, acțiune scenică, creație colectivă, viziune regizorală, spectator

On Dramaturgy in the Twenty-First Century

Diana COZMA, Associate professor PhD habil.
Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

Abstract: We propose to discuss the notion of *dramaturgy written on stage* as an emerging form in the twenty-first century theatre. Also, we emphasize the idea that this form of creating the performance is rooted in a theatrical tradition. Thus, we notice that, in Eugenio Barba's vision, *the dramaturgy of the performance*, structured on three levels of organization, respectively *the organic or dynamic dramaturgy of the actor, the narrative dramaturgy of the director* and *the evocative dramaturgy* that includes the *dramaturgy of the spectator*, is representative for the collective creation as the actors are co-authors of the performance, but, at the same time, it is representative of that type of performance that embodies the director's thought, reminding of the *practitioners-playwrights'* way of creating dramaturgy. In *the dramaturgy of the performance*, instead of a sequence of events, which unfold according to the cause-effect equation, the director opts for a complex web of actions that *suggest* and not *affirm*. We, also, note that in this new dramaturgy in which the smallest action is treated as a dramaturgical element, special importance is given to the spectator seen as an individual who, first of all, exists by himself/herself and then as part of a whole/audience. Under the influence of Artaud who visualized the performance as *poetry in space*, the new dramaturgy opposes textocentrism, proposing a symbolic language meant not only to *whip the spectator's senses* putting him/her in a *state of play*, but also to provoke in him/her a *change of state*. Thus, the performance no longer addresses the spectator's *understanding*, but his/her *perception*, creating the necessary conditions for the spectator to forge his/her own dramaturgy

based on his/her *emotional and intellectual reactions*. Writing dramaturgy on stage is specific to those theatre companies that, alike the Troupe de Monsieur and the Globe Theatre, create the performance in the stage laboratory.

Keywords: dramaturgy, scenic action, collective creation, director's vision, spectator

Ibsen față în față cu noile estetici regizorale. Radu Afrim și Andriy Zholdak recreând *Femeia mării*

Conf.univ.dr.habil. Diana NECHIT

Lect.univ.dr. Andrei C. ȘERBAN

Departamentul de Artă Teatrală, Facultatea de Litere și Arte,
Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

Rezumat: Repertoriul clasic și, mai ales, rescrierile scenice care decurg din acesta reprezintă o obsesie tematică în arta marilor creatori ai momentului. Așa cum fiecare mare regizor are propria estetică, așa și fiecare dintre aceștia are propriul mod de a-și apropria mari creații ale teatrului universal. Henrik Ibsen reprezintă unul dintre dramaturgii nelipsiți din portofoliul artistic al celor mai importante nume care au activat pe scenele românești. Articolul de față își propune o analiză în paralel a două versiuni recente a piesei ibseniene „Femeia mării”, în regia lui Radu Afrim (2014), respectiv Andriy Zholdak (2022), cu scopul de a aprofunda diferențele specifice a două estetici teatrale specifice modului în care teatrul contemporan evoluează. De asemenea, ne propunem să repunem în discuție posibilitățile pe care readaptările, rescrierile marilor texte clasice le implică în încercarea creatorilor de a „contemporaneiza” un nucleu dramatic reprezentativ pentru sensibilitatea unui secol trecut.

Cuvinte cheie: Henrik Ibsen, *Femeia mării*, Radu Afrim, Andriy Zholdak, readaptare

Ibsen Face to Face with The New Stage Aesthetics. Radu Afrim and Andriy Zholdak Recreating *The Lady From The Sea*

Diana NECHIT, Associate professor PhD habil.

Andrei C. ȘERBAN, Lecturer PhD,

Department of Theatre Arts Faculty of Letters and Arts, Lucian Blaga
University of Sibiu

Abstract: The classical repertoire and, especially, its stage rewritings define a thematic obsession for the great theatre creators of the moment. Just as each great director has their own aesthetic, so each of them has their own way of appropriating representative plays. Henrik Ibsen is one of the indispensable playwrights in the artistic portfolio of the most important names whose creations were performed on the Romanian stages. This article aims at a parallel analysis of two recent versions of the Ibsenian play *The Lady from the Sea*, directed by Radu Afrim (2014) and Andriy Zholdak (2022), respectively, in order to deepen the specific differences of two theatrical aesthetics decisive for understand the evolution of contemporary theatre. We also aim to question the possibilities that the readaptations, the rewritings of the great classical texts involve in the attempt of the creators to “contemporize” a play representative of the sensitivity of a past century.

Keywords: Henrik Ibsen, *The Lady from the Sea*, Radu Afrim, Andriy Zholdak, readaptation

Reziliență literară și teatrală: Quijote, de la personaj clasic și (post)modern, la sindrom

Ana-Magdalena PETRARU, Asist. univ. dr. asociat Universitatea
„Alexandru Ioan Cuza”, Iași,
Lect.univ. dr. asociat Universitatea de Arte „George Enescu”, Iași

Rezumat: Personaj clasic adus la rang de mit, Quijote al lui Cervantes a fost abordat filozofic, în plan eseistic de Miguel de Unamuno pe același tărâm al literelor spaniole (*Vida de Don Quijote y Sancho*, 1905), ne-a uimit recent din perspectiva postmodernă, chiar postcolonială a lui Salman Rushie (*Quichotte*, 2019) și teatral, pe scena Naționalului din Iași prin Carmen Dominte care a propus inițial *Sindromul Quijote* (2021) ca spectacol lectură. Fără a ne opri la adaptările în diverse arte (baletul lui Minkus), vom studia reziliența unui personaj cu referire la textele de mai sus și ce s-a mai păstrat din el pe scenă cu incursiuni în teoria adaptării și interpretarea teatrală în contextul distanțării din perioada pandemică.

Cuvinte cheie: Quijote, reziliență în literatură și teatru, context pandemic

Literary and Theatrical Resilience: Quixote, from Classic and (Post)Modern Character, to Syndrome

Ana-Magdalena PETRARU, Associate assistant, PhD, Alexandru Ioan
Cuza University of Iași,
Associate lecturer, George Enescu National University of Arts, Iași

Abstract: A classic character brought to myth rank, Cervantes's Quixote was tackled philosophically, by Miguel de Unamuno in his essay *Vida de Don Quixote y Sancho*, 1905 on the realm of Spanish

literature; we have been recently amazed from a postmodern, even postcolonial perspective, by Salman Rushie (*Quichotte*, 2019) and dramatically on the stage of the National Theatre of Iași by Carmen Dominte who initially proposed *The Quixote Syndrome* (2021) as a theatrical performance meant to be read. Without dealing with the adaptations in various arts (Minkus's ballet), we will study the resilience of a character with reference to the above texts and what was left of it on stage with insights into adaptation theory and theatrical interpretation in the context of pandemic distancing.

Keywords: Quixote, resilience in literature and theater, pandemic context

Pandemon - o invitație la redefinirea artei teatrale

CS I dr. Gabriela HAJA,
Departamentul de lexicologie–lexicografie, Institutul de Filologie „Al.
Philippide”, Iași

Rezumat: Lucrarea noastră va prezenta o analiză a modului în care experimentul teatral propune o soluție în situații-limită, dar, în același timp, devine un mijloc de revigorare a relației dintre actanții actului artistic și public, prin spargerea canonului convenției teatrale. Fără să piardă nimic din valorile jocului scenic, experimentul propus de *Pandemon* integrează publicul într-un mod similar celui practicat în happening, pe care îl depășește prin abordarea inițiativă, dirijată.

Cuvinte cheie: instalație performativă, Pandemon, receptare, public, integrare

***Pandemon* - An Invitation to Redefine Theatrical Art**

Gabriela HAJA

scientific researcher, Department of lexicology and lexicography,
Alexandru Philippide Institute of Romanian Philology, Romanian
Academy, Iași

Abstract: Our paper will present an analysis of how the theatrical experiment proposes a solution in extreme situations, but at the same time, it becomes a means of invigorating the relationship between the actors of the artistic act and the public, by breaking the canon of theatrical convention. Without losing any of the values of the stage interaction, the experiment proposed by *Pandemon* integrates the audience in a similar way to the one practiced in happening, which it overcomes through the initiatory, guided approach.

Keywords: performative installation, *Pandemon*, reception, audience, integration

***No Exi(s)t*- un laborator experimental de gândire și practică teatrală**

Prof.univ.dr.habil. Octavian JIGHIRGIU
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: În octombrie 2021, pe parcursul a două săptămâni, Teatrul din Stejar (Iași) a fost gazda unui inedit laborator de cercetare teatrală. O grup artistic interdisciplinar – 6 actori, un artist vizual, un coregraf, un regizor și un cercetător-doctorand – și-a autoimpus izolarea completă în incinta teatrului independent ieșean pentru a realiza un spectacol, pornind de la piesa

existențialistă *Cu ușile închise* de Jean Paul Sartre. Inițiat în cadrul programului de cercetare al Școlii Doctorale de Teatru (UNAGE), laboratorul „No Exi(s)t” a vizat explorarea unor practici experimentale de extindere a limitelor personale în procesul de creație. Coordonatoarea proiectului, drd. Andreea J. Darie, a conturat un program zilnic de antrenamente fizice intense, ședințe de meditație, repetiții pentru spectacol, sesiuni de feedback și activități organizatorice comune și individuale. Axat pe proces și nu pe rezultat, laboratorul a relevat încă din primele zile eficacitatea acestei paradigme alternative de practică teatrală. Regimul de lucru s-a bazat pe disciplină și deschidere necondiționată în fața provocărilor apărute în proiect, participanții devenind într-un timp record O ECHIPĂ. Procesul a fost monitorizat – 24h din 24h – cu un sistem de camere video plasate în diferite puncte ale spațiului, materialul rezultat fiind editat și arhivat online de către doi artiști vizuali. Laboratorul a avut o serie de colaboratori externi – un scenograf, un light designer, un sound designer și un critic de teatru – care au sprijinit conturarea rezultatelor finale: un spectacol de o oră jucat în 5 reprezentații consecutive și o instalație media care a documentat întregul proces. Acest articol își propune să analizeze din mai multe perspective experimentul „No Exi(s)t” și efectele acestuia asupra gândirii și practicii artiștilor implicați.

Cuvinte cheie: experiment, Jean Paul Sartre, izolare, public, receptare, No Exi(s)t

No Exi(s)t– An Experimental Laboratory of Theatrical Thinking and Practice

Octavian JIGHIRGIU

Professor PhD. habil., Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: In October 2021, for two weeks, the Stejar Theater (Iași) hosted a unique theatrical research laboratory. An

interdisciplinary artistic group - 6 actors, a visual artist, a choreographer, a director and a doctoral student - imposed self-isolation in the Iasi independent theater to make a show, starting from the existentialist play *With the doors closed* by Jean Paul Sartre. Initiated within the research program of the Doctoral Theater School (UNAGE), the laboratory "No Exi(s)t" aimed at exploring experimental practices of extending personal boundaries in the creative process. Project coordinator, Ph.D. Andreea J. Darie outlined a daily program of intense physical training, meditation sessions, rehearsals for the show, feedback sessions and joint and individual organizational activities. Focused on the process and not on the result, the laboratory revealed from the first days the effectiveness of this alternative paradigm of theatrical practice. The work regime was based on discipline and unconditional openness to the challenges of the project, the participants becoming in a record time A TEAM. The process was monitored - 24 hours a day - with a system of video cameras placed at different points in the space, the resulting material being edited and archived online by two visual artists. The lab had a number of external collaborators - a set designer, a light designer, a sound designer and a theater critic - who supported the shaping of the final results: a one-hour show played in 5 consecutive performances and a media installation that documented the whole trial. This article aims to analyze from several perspectives the "No Exi (s) t" experiment and its effects on the thinking and practice of the artists involved.

Keywords: experiment, Jean Paul Sartre, isolation, audience, reception, No Exi(s)t

Obsesii ionesciene în imagini scenice semnate Gábor Tompa

Lect.univ.dr. Tamara CONSTANTINESCU
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: Printre creatorii de referință din spațiului teatral românesc, dar și internațional, regizorul Gábor Tompa a avut o constantă atracție pentru estetica textelor ionesciene, care i-au influențat pregnant traseul desăvârșirii sale, al clasării în rândul celor mai importanți regizori. În anul 1992, la Teatrul Maghiar din Cluj, Gábor Tompa montează memorabilul spectacol *Cântăreața cheală*, spectacol ce va reprezenta unul dintre pilonii carierei sale de mai târziu. Apoi, spectacolul conceput de Gábor Tompa cu textul *Jacques sau Supunerea*, la Teatrul Maghiar din Cluj, în anul 2003, poate fi numit unul total, în care decriptarea mesajului ionescian s-a realizat cu multă fantezie și umor negru sugestiv. În anul 2014, reclădește *Noul locatar* pe scena Teatrului Nottara din București. Montarea a fost bine primită de publicul larg, dar și de oamenii de teatru, apreciată și prin selectarea printre cele mai bune reprezentații, ale anului 2014, în festivaluri de prestigiu. La începutul anului 2020, *Rinocerii* îi apar lui Gábor Tompa ca un text extrem de percutant, ceea ce determină montarea lui pe scena Teatrului Național „Mihai Eminescu”, din Timișoara, bucurându-se de un succes autentic. Imaginările scenice semnate Gábor Tompa, de până acum, vor rămâne o pagină de referință a construcțiilor teatrale, ale textelor ionesciene, adevărate revelații, cu mesaje bine articulate scenic, reflectând realități socio-umane, și totodată un veritabil îndemn la reflectare.

Cuvinte cheie: Eugène Ionesco, Gábor Tompa, *Rinocerii*, *Noul locatar*, *Cântăreața cheală*

Ionesco Obsessions in Scenic Imagery Signed Gábor Tompa

Tamara CONSTANTINESCU

Lecturer PhD Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: Among the reference creators in the Romanian theatrical space, but also internationally, the director Gábor Tompa had a constant attraction for the aesthetics of Eugene Ionesco's texts, which strongly influenced his path of perfection and ranking among the most important directors. In 1992, at the Hungarian Theater of Cluj, Gábor Tompa staged the memorable theater play *The Bald Soprano*, a performance that will represent one of the pillars of his later career. Then, in 2003, the theater performance elaborated by Gábor Tompa using the text *Jacques or the Obedience*, at the Hungarian Theater of Cluj, can be called a total one, in which the decryption of the Ionescian message was done with a lot of fantasy and suggestive black humor. In 2014, he rebuilt the *The New Tenant* on the stage of Nottara Theater in Bucharest. The staging was well received by the general public, but also by the theater people, also appreciated by the selection among the best performances in prestigious festivals of 2014. At the beginning of 2020, *Rhinoceros* appears to Gábor Tompa as an extremely percussive text, which determines its staging at the Mihai Eminescu National Theater of Timișoara, enjoying an authentic success. Until now, the stage imagery signed by Gábor Tompa, will remain a reference page of theatrical constructions and Eugene Ionesco's texts, real revelations, owning well-articulated messages on stage, reflecting socio-human realities and concurrently, a real urge to reflect.

Keywords: Eugène Ionesco, Gábor Tompa, *Rhinoceros*, *The New Tenant*, *The Bald Soprano*

Fetele lui Caliban și nepoții lui Titus sau despre reflexia procesului emergenței în rescrierile teatrale shakespeariene

Lect.univ.dr.habil. Ioana PETCU
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: Asemeni unui organism viu, literatura nu e niciodată încremenită, transfigurând subiectele, temele, simbolurile majore în continua evoluție a contextului cultural, indiferent de geografie. În teatru, textul dramatic poate suferi o dublă schimbare, ca o dublă ieșire din sine. Pe de o parte, emergența se poate referi la textul în aliniamentul literar, în reconfigurările lui de-a lungul vremii, la autori diferiți tentați de același subiect. În acest caz, vorbim, mai simplu, despre procesul rescrierii. Pe de altă parte, textul este adaptat scenic – regizorul și dramaturgul având un rol fundamental –, rescrierea scenică dovedindu-se azi a fi un termen important în analiza devenirii, a ieșirilor din canon și a consolidării marilor teme. Vom analiza în cele ce urmează câteva dintre formulele pieselor shakespeariene, pornind de la restructurarea textului (*Anatomie. Titus Căderea Romei* și *Macbeth* de Heiner Müller) până la aspectele pe care le capătă pe scenă. O secțiune va fi dedicată vocilor feminine care s-au apropiat de piesa *Furtuna* într-un discurs feminist al anilor '70 (și ne vom referi la Michelle Cliff) precum vom acorda atenție și abordărilor postcolonialiste, analizând piesa lui Aimé Césaire – *Une Tempête*.

Cuvinte cheie: palimpsest, rescriere, emergență, rezistența formulelor clasice, Heiner Müller, Aimé Césaire, Michelle Cliff

Caliban's daughters and Titus' grandchildren or the reflection of the emergent process in Shakespearean theatrical rewrites

Ioana PETCU

Lecturer PhD habil., Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: Like a living organism, literature is never fixed, transfiguring major subjects, themes, symbols in the continuous evolution of the cultural context, regardless of geography. In the theater, the dramatic text can undergo a double change, like a double exit from itself. On the one hand, the emergence can refer to the text in the literary alignment, in its reconfigurations over time, to different authors tempted by the same subject. In this case, we are talking in a easy way about the rewriting process. On the other hand, the text is adapted on stage - the director and the playwright having a fundamental role -, the stage rewriting proving today to be an important term in the analysis of becoming, leaving the canon and consolidating major themes. We will analyze in the following some of the formulas of the Shakespearean plays, starting from the restructuring of the text (*Anatomy. Titus The Fall of Rome* and *Macbeth* by Heiner Müller) to the aspects it acquires on stage. A section will be devoted to the female voices that approached the play *The Tempest* in a feminist speech of the 70s (and we will refer to Michelle Cliff) as well as pay attention to postcolonial approaches, analyzing Aimé Césaire's play - *Une Tempête*.

Keywords: palimpsest, rewriting, emergent, classic formulas resistance, Heiner Müller, Aimé Césaire, Michelle Cliff

Secțiunea a II-a

Interacțiunea și experimentalul în artele spectacolului

2nd Session

Interaction and Experiment in Performing Arts

L'expérience de l'espace de la représentation et des distances de manipulations. Regards et mouvements des corps vivants - marionnettes - objets et corps virtuels ou électroniques

Françoise Flabat

Scénographe, marionnettiste, Directrice du Centre de la Marionnette de la FWB
et conservatrice du Musée des Arts de la Marionnette, directrice artistique du
Créa-Théâtre

Resumé: En se rappelant le rapport essentiel qui existe entre le public et la scène dans le temps de la représentation théâtrale avec marionnette traditionnelle, et la triangulation des relations entre celui qui regarde et l'acteur avec l'objet marionnette, c'est l'expérience de l'espace et des distances de jeu et de mises en mouvement entre le vivant et l'inerte qui sont revisitées. L'apport des arts numériques et l'utilisation des technologies dans les œuvres marionnettiques font apparaître de nouvelles formes originales innovantes qui troublent les repères, les présences des corps vivants, virtuels ou robotisés. Un texte intuitif basé sur un besoin curieux de s'interroger sur les rapprochements entre les arts numériques et les arts de la marionnette.

Mots-clefs: marionnettes, corps vivant, corps électronique ,acteur, public

Spațializarea mesajului

Prof.univ.dr.habil. Anca-Doina CIOBOTARU
drd. Carmen MIHALACHE
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: În secolul XXI, pe vremea pandemiei – ca în oricare alt timp -, oamenii aleg cuvinte cheie, care să le înghiță angoasele, să le fermenteze neliniștile, să-i elibereze. Noi ne construim punți între arta teatrului, fizică și psihologie, cu ajutorul cărora să anulăm distanțele impuse, cu dimensiuni variabile – de la 1, 5 m la cele ... sociale. Emergența și reziliența tind să ne măsoare capacitatea de rezistență la neașteptatele închideri și deschideri ale întâlnirilor teatrale; în fapt devin modalități de reflectare ale dimensiunii dorinței fiecărui artist de a se implica, de a se exprima, de a răspunde nevoilor celor din jur – așa cum știe mai bine, fiecare cu meșteșugul său.

În acest context, definiția teoriei evoluției emergente ne oferă o nouă perspectivă asupra creativității; formulele hibride de „teatru- filmat”, indiferent de concept ar fi atașate, poartă cu ele vibrația „spontanului și imprevizibilului”. Teatrul – aplicativ nu face excepție. Cu sau fără păpuși, el oferă șansa reformulărilor rapide, focusarea pe nevoia receptorului și transmiterea unui mesaj. Astfel, *Copacul interior* s-a transformat dintr-un spectacol de teatru aplicativ într-o provocare în care cercetarea artistică a îmbrăcat forme concrete. Prima: spațializarea mesajului; drumul către public trecea prin strâmtoarea obiectivului camerei de filmat. În mod neașteptat, în mod neprevăzut întâlnirea visată se putea împlini doar în formule digitalizate. Această perspectivă ne permite să remarcăm oportunitatea imprevizibilului, care a relația corp – marionetă – proiecție a devenit formulă de antrenare a creativității, de reformulare a expresivității scenice; de data aceasta arta slujește cu smerenie mesajului.

Cuvinte cheie: teatru aplicativ, spațiu, mesaj, marionetă, proiecție

The Spacing of a Message

Anca-Doina CIOBOTARU, Professor PhD habil.
Carmen MIHALACHE PhD student,
Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: In the 21st century, during the pandemic, as in any other time, people choose keywords to quash their anxieties, to ferment their uneasiness, to free themselves. We build bridges between the art of theater, physics and psychology, with the help of which to cancel the imposed distances, with variable dimensions – from 1.5 m to the... social ones. Appearance and resilience tend to measure our ability to withstand the unexpected closings and openings of theatrical encounters; in fact, they become ways of reflecting the dimension of each artist's desire to get involved, to express themselves, to respond to the needs of those around them - as each knows best, each with his craft.

In this context, the definition of the theory of emerging evolution offers us a new perspective on creativity; the hybrid formulas of “theater-filming”, whatever the attached concept would be, carry with them the vibration of the “spontaneous and the unpredictable”. Applied theater is no exception. With or without dolls, it offers the chance for quick reformulations, focusing on the need of the receiver and the transmission of a message. Thus, *The inner tree (Copacul interior)* was transformed from an applicative theater show into a challenge in which artistic research took concrete forms. Firstly: message spacing; the road to the public passed through the narrowness of the camera lens. Unexpectedly, unlooked for, the dream meeting could only be fulfilled in digitized formulas. This perspective allows us to notice

the opportunity of the unpredictable, which of the relationship body - puppet - projection has become a formula for training creativity, for reformulating stage expressiveness; this time art humbly serves the message.

Keywords: applied theater, space, message, marionette, projection

Emergență și inteligență artificială în artele spectacolului

Asist. univ. dr. Radu TEAMPĂU

Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Rezumat: Pornind de la o analiză succintă a validității și aplicabilității ca instrument cognitiv a conceptului de emergență în examinarea fenomenului teatral, evaluăm aspectele ce țin de noutatea radicală pe care emergența o presupune ca fenomen al auto-organizării sistemice. Astfel, pe de o parte, luând în considerare caracterul ostensiv al procesului teatral cât și al emergenței, pe de altă parte, caracterul lor ambiguu, orice spectacol de teatru poate fi considerat ca fiind caracterizat de emergență. Totodată, impredictibilitatea manifestării emergenței face greu de stabilit care dintre tendințele actuale ale manifestării teatrale se va dovedi validată de apariția noutății teatrale. Desigur, impactul pe care tehnica informațională o are în domeniul spectacolului pare să facă de așteptat ca noutatea să provină din această dimensiune a activității teatrale. Totuși, chiar dacă putem nota spectacole jucate de *actroizi* sau chiar spectacole al căror text este scris de roboți ar trebui să tratăm cu precauție ideea că emergența poate să apară din această direcție. În fond, există o similaritate în receptare între, de exemplu, teatrul de animație și aceste spectacole care mizează pe *actoroizi*. Pe de altă parte, putem constata o similaritate între un text construit cu mijloacele inteligenței artificiale și tehnica colajului. De aceea ne întrebăm dacă ceea ce Martin Scorsese a observat, și anume că unele filme

care beneficiază de un aport substanțial al trucajelor realizate cu ajutorul tehnicii de calcul nu mai pot fi încadrate în conceptul de cinematografie, nu are același gen de impact în spectacolul de teatru. Astfel, emergența, în spectacol, nu duce cu necesitate la înnoirea sistemului, ci poate conduce și la apariția unui sistem paralel, diferit de cel existent. Rămâne astfel să ne întrebăm în ce măsură un spectacol mai poate fi definit ca spectacol de teatru în momentul în care spectatorul devine un robot.

Cuvinte cheie: emergență, teatru, film, spectator, inteligență artificială

Emergence and Artificial Intelligence in the Performing Arts

Radu TEAMPĂU – Ph.D. Assistant professor
Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

Abstract: Starting from a brief analysis of the validity and applicability as a cognitive tool of the concept of emergency in the examination of the theatrical phenomenon, we evaluate the aspects related to the radical novelty that emergence implies as a phenomenon of systemic self-organization. Thus, taking into account both the ostensible nature of theatrical process and emergency and their ambiguous nature, any theatre performance can be considered as characterized by emergency. At the same time, the unpredictability of emergence makes it difficult to establish which of the current trends of theatrical manifestation will be validated by the appearance of theatrical novelty. Obviously, the impact that information technology has in the field of performing arts seems to imply that novelty might come from this dimension of theatrical activity. However, even if we can note

performances played by *actroids* or performances whose texts are created by robots, we should treat carefully the idea that emergence might occur from this direction. In fact, there is a similarity in reception between, for example, animation theatre and performances based on *actroids*. We can also notice a similarity between a text created with the means of artificial intelligence and the collage technique. That is why we ask ourselves if what Martin Scorsese observed, namely that some films that benefit from a substantial contribution of the film trick made with the help of computer technology can no longer be included in the concept of cinematography, does not have the same kind of impact in the performing arts. Thus, the emergence, in the performing arts, does not necessarily lead to the renewal of the system, but can also lead to the appearance of a parallel system, different from the existing one. It remains to be seen to what extent a performance can still be defined as a theatre performance when the spectator becomes a robot.

Keywords: emergency, theatre, film, spectator, artificial intelligence

Verde Tăiat: o formă născută în pandemie

Asist. univ.dr. Alexandra FELSEGHI
Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Rezumat: O scrisoare deschisă semnată de un grup numeros format din asociațiile culturale din România și publicată în numărul 49 (3)/2020 al revistei *Scena.ro* semnala pericolul dispariției întregii pături a artelor performative independente autohtone. Se

imputa lipsa de implicare a autorităților în privința sprijinirii acestui sector în criza pandemică, incapacitatea celor aflați în poziții decizionale de a înțelege modul lui de funcționare sau a faptului că artiștii care activează aici sunt și principalii inovatori de care cultura are atât de mare nevoie. Într-adevăr, pandemia SARS CoV-2 a lovit grav în sectorul cultural independent, la fel ca în cel format din antreprenori sau întreprinderi mici și mijlocii. Prelungirea stării de urgență, noile reglementări legate de funcționarea sălilor de spectacole cu capacitate între 30-50-70% în funcție de evoluția situației pandemice au dus asociațiile și organizațiile culturale în pragul falimentului. Incertitudinea traiului și a continuității proiectelor a existat în societatea noastră chiar și în condiții de normalitate, însă în ultimii doi ani acestea s-au accentuat dramatic. Iată de ce, condiția artistului independent din România se apropie mult de *clasa precariatului* - concept teoretizat pe larg de către economistul Guy Standing - care o numește o clasă periculoasă, prin tendința autorităților de a o ignora, împingând-o în capcana nesiguranței, datoriilor și umilirii.

De cele mai multe ori, însă, libertatea creației se naște din constrângeri exterioare. Artiștii independenți au fost nevoiți și de această dată în a-și asuma riscuri și experimente artistice hibride care au creat forme noi, renegociind relația cu spectatorii, spațiul de joc sau propriul corp.

Prezentarea de față dorește să analizeze modalitatea prin care lucrul la spectacolul *Verde Tăiat* (producție Pro Teatru, Zalău, 2020) a reușit să propună o nouă direcție dramaturgică, numită de echipa artistică *teatru documentat*. Situată la congruența tehnicilor utilizate în documentar cu cele clasice, forma teatrului documentat a reprezentat o descoperire eliberatoare pentru practicieni. Cuvinte cheie: teatru documentat, precariat, teatru independent, pandemie, gândire critică

Severed Green: a Pandemic-Born Structure

Alexandra FELSEGHI – Ph.D. Assistant professor
Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

Abstract: An open letter signed by a large group of Romanian cultural NGOs and published in *Scena.ro* review (no. 49 (3)/2020) signaled the danger of disappearance of the entire independent cultural sector. The authors reported the authorities' lack of involvement concerning this sector's support during the pandemic crisis, the inability of those in a decisional position to understand how it functions or the fact that the artists working here are the innovators that the culture urgently needs. Indeed, the Coronavirus pandemic has hit hard the independent cultural sector, as well as the one formed by entrepreneurs, small or medium-sized businesses. The prolongation of the state of emergency, the new regulations concerning the functioning of performance halls at the capacity of 30-50-70% depending on the evolution of the pandemic have brought the cultural organizations at the brink of bankruptcy. The uncertainty of living and project continuity has existed in our society even under what we now call "normal conditions", but in the last two years, this uncertainty increased dramatically. That is why the condition of the Romanian independent artist draws near to the *precariat class* - a concept widely theorized by the economist Guy Standing - who calls it a dangerous class by the authorities' tendency to ignore it, pushing it into the trap of insecurity, debt and humiliation.

Most of the time, however, the freedom of creation is born of external constraints. Independent artists were once again forced to take risks and give birth to hybrid artistic experiments - new forms that renegotiate the relationship with the spectators, space and even their own bodies.

This presentation aims to analyze the manner in which the work on the show *Severed Green* (produced by Pro Theatre Association, Zalău, 2020) managed to propose a new dramaturgical direction, which the artistic team named it *documented theatre*. Situated at the congruence of documentary and classical forms, documented theatre represented a liberating discovery for the practitioners.

Keywords: documented theatre, precariat, independent theatre, pandemic, critical thinking

Teatrul în era post-newtoniană

Prof.univ.dr. Ion MIRCIOAGĂ
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: Dezvoltarea științelor exacte a impus un conținut nou al conceptului de realitate. Pentru înțelegerea sa e necesară revizuirea vocabularului cotidian și a gramaticilor în uz. Evident, ar fi de dorit și reconsiderarea mijloacelor de expresie ale teatrului. Sunt înfățișate două astfel de tentative aparținând unor importanți dramaturgi contemporani.

Cuvinte cheie: realitate, timp, spațiu, „Chunga”, „Copenhaga”

Theatre in Post-Newtonian Era

Ion MIRCIOAGĂ, Professor PhD
Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: The development of the exact sciences imposed a new content of the concept of reality. It is necessary to revise everyday vocabulary and grammars in use in order to understand it. Obviously, it would be desirable to reconsider the means of

expression of the theater. Two such attempts by prominent contemporary playwrights are described.

Keywords: reality, time, space, "Chunga", "Copenhagen"

Claus Guth și dioramele răsturnate

Asist.univ.dr. Cristi AVRAM
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: Articolul ce urmează are în prim plan estetica regizorală a lui Claus Guth, artist ce se concentrează asupra reinterpretărilor creațiilor lirice înscrise pe afișele marilor case de operă din lume. Îndepărtându-se ori, poate, atingând cotloane nebănuite ale libretelor și partiturilor muzicale, speculând și reinventând poveștile personajelor, regizorul german dă naștere unor noi realități ce se grefează pe cele originale, transfigurându-le într-un mod neașteptat. Oratoriul *Mesias* de Georg Friedrich Händel e un bun exemplu, întrucât libretul incoerent ce servește drept temelie compoziției baroce e îmbogățit de Clauus Guth printr-o invenție binevenită, în care sunt chestionate religiozitatea și credința intimă a omului contemporan. La fel, alte lucrări pe care le amintesc, testează limitele percepției spectatorului, nefiind interpretări corecte ori eronate, ci, mai degrabă, fiind puncte de vedere posibile care dislocă personajele din lumea lor obișnuită, transportându-le într-o alta în care, cu ironie și umor, sunt datoare să se redefiniească.

Cuvinte cheie: diorame, metarealitate, reinventare, juxtapunere

Claus Guth And The Inverted Dioramas

Cristi AVRAM, Assistant professor PhD,
Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: This article focuses on the directorial aesthetics of Claus Guth, an artist that specialises in reinterpreting the lyric creations of the great opera houses worldwide. Disengaging or maybe

understanding hidden meanings of the librettos and musical scores, speculating and reinventing the characters' stories, the German director gives birth to new realities which mold to the original ones, transfiguring them in unexpected ways. The *Messiah* oratory by Georg Friedrich Händel is a good example, because the incoherent libretto that serves as foundation to the baroque composition is enriched by Claus Guth through a salutary intervention, in which the director questions matters such as religiosity and the intimate beliefs of the contemporary man. Similarly, other works I debate upon in this article test the limits of perception of the audience, not necessarily because they are right or wrong interpretations, but rather because they tend to become possible points of view in understanding the characters, which are dislocated from their usual world and transported into another in which, with irony and humor, they are forced to reinvent themselves.

Keywords: dioramas, metareality, reinvention, juxtaposition

Pedagogii, veșnicii studenți

Lect.univ.dr. Laura BILIC
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: În România ultimului deceniu, aria artei teatrale s-a lărgit fără precedent – ea cuprinde acum educația, dezvoltarea personală, uneori terapia, aproape că s-a contopit cu vizualul în instalații și, de când cu pandemia, cuprinde și mediul virtual. Astfel că, Arta Actorului a suferit inevitabil modificări – în epoca actuală, scopul unei școli de teatru nu mai este acela de a forma maeștri, ci de a ghida și susține descoperirea sau definirea unicității, a creativității și personalității fiecărui artist în parte.

Lumea teatrală românească, după lupta cu cenzura, după lupta cu mass-media, trebuie să facă față unei noi și neașteptate provocări – lupta cu virusul. Azi, războiul politic, cel al vacciniștilor cu antivacciniștii, al comunităților minoritare cu cele majoritare, alături de restricții de tot felul și de fricile personale ale fiecăruia dintre noi, au făcut inaccesibile spațiile teatrale, fie ele convenționale sau neconvenționale. Prin urmare, artistul zilelor noastre trebuie să dovedească, încă o dată, capacitatea sa uimitoare de a se adapta și de a fi un om al prezentului. Și dacă vremurile actuale sunt confuze pentru artiști, ele devin cu atât mai derutante pentru pedagogii teatrali. Un profesor de Actorie care a terminat facultatea cu alți cinci-șase colegi de clasă, într-un ciclu de patru ani, care, poate, a profestat într-un Teatru Național, trebuie acum să predea în sistemul Bologna, unui număr dublu de studenți (mai nou să facă asta și online) pe care să-i pregătească pentru o piață supra-aglomerată și super-diversificată. Ce soluții are el?...

Cuvinte cheie: pedagogie teatrală, sistemul Bologna, cursuri de actorie, educație artistică

The Acting Teachers – The Usual Students

Laura BILIC – Lecturer PhD
Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: During the last 10 years the field of Acting has witnessed an unprecedented development in Romania – now it encompasses teaching, personal development, sometimes even therapy; it has blended well with the visual field in Installations and, due to pandemic situation, it has engulfed the virtual medium. Therefore, Acting has changed – nowadays, the purpose of an Acting School is not that of forging *masters of Acting*, but of guiding

and supporting the discovery and designing of the unicity, creativity and personality of each and every artist.

Romanian theatre has fought many battles along the way – that with censorship, that with mass media and now a completely new and insidious challenge – the fight with the present sanitary situation. Nowadays, the theatres, either conventional or unconventional, are closed due to various reasons: the political wage of war, the conflict between the vaccine followers and the vaccine opponents, the gulf between the majority parties and the minorities, various restrictions and our own personal fears. Thus, nowadays artists should prove, once more, their amazing capacity of adapting themselves to these conditions. And, if our times are confusing for artists, they are even more bewildering for the Acting teachers. An Acting teacher that is a former graduate of a 4 year course of study in a form of 5-6 fellow mates, that, most likely, has a job as an actor in a National Theatre, is supposed now to teach in Bologna system to a double number of students than the one he was used to (and that even online) and to prepare them for a very crowded and diversified market place. So, what is to be done on part of the Acting teacher?

Keywords: drama pedagogy, Bologna system, acting classes, artistic education

Muzica - personaj principal în spectacolul de teatru

Lect.univ.dr. Antonella CORNICI
Facultatea de Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: Muzica a fost dintotdeauna o entitate vitală în spectacolul de teatru. Practic, odată cu apariția teatrului a apărut și muzica în spectacol. Muzica a fost un „instrument crucial” pentru a „acompania” spectacolul de teatru. Aristotel spunea că cele șase

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iași

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@arteiasi.ro
www.arteiasi.ro

ICMA
Institutul de
Cercetare
Multidisciplinară în
Artă

elemente care compun o dramă sunt intriga, personajul, gândirea, dicția, spectacolul și muzica. Din punct de vedere istoric, aproape fiecare formă cunoscută de teatru a inclus o componentă muzicală în piesele sale. Muzica și textul dramatic într-un spectacol sunt strâns legate între ele, pot crea momente vizuale și sonore spectaculoase. Totuși în cronicile de spectacole găsim de puține ori menționat acest univers sonor, fie el ilustrație sau compoziție muzicală.

Cuvinte cheie: muzică, teatru, interacțiune, imagine, sunet

Music – Main Character in Theater Performance

Antonella CORNICI –Lecturer PhD
Faculty of Theatre, UNAGE, Iași

Abstract: Music has always been a vital entity in performance theater. Basically, with the appearance of the theater, music appeared in the performance. Music was a "crucial instrument" to "accompany" the performance theatre. Aristotel said that the six elements that make a drama are intrigue, character, thinking, diction, spectacle, and music. Historically, almost every known form of theater has included a musical component in its plays. Music and dramatic text in a performance are closely related, they can create spectacular visual and sound moments. However, in the chronicles of performances we rarely find this sound universe mentioned, be it illustration or musical composition.

Keywords: music, theatre, interaction, image, sound

Metamorfozele pedagogiei teatrale în instituțiile de învățământ superior artistic europene. Între constrângere și inițiativă

CS III dr. Raluca ZAHARIA

Institutul de Cercetări Multidisciplinare în Artă, UNAGE, Iași

Rezumat: În ultimele decenii formarea profesională și artistică a viitorului actor din spațiul european a necesitat ajustări semnificative. Școlile de teatru din Europa au fost nevoite să răspundă afirmativ la introducerea sistemului Bologna, care a avut încă de la început ca obiectiv omogenizarea curriculei universitare la nivel european. Trebuie să avem însă în vedere că aceste aspecte sunt rezultatul unor transmutații profunde ale unui societăți în evoluție.

În acest context, actorul de azi nu mai este doar un actor de teatru. Conceptul de reprezentație, fie ea și artistică, există în numeroase domenii de activitate. Spectacolul este peste tot, a ieșit din edificiul teatral pentru a fi prezent în stradă, la concertele rock, la defilările de modă, la manifestările de tot genul, inclusiv sportive. Astăzi actorul este solicitat să lucreze în teatru, dar și în cinema sau media, să se familiarizeze cu noile tehnologii. Din această perspectivă, școlile de teatru ar trebui să formeze actori pentru toate aceste domenii sau doar pentru teatru? Ar trebui să existe o formare distinctă pentru fiecare din aceste categorii sau formarea teatrală inițială de bază răspunde noilor competențe care i se cer tânărului actor?

La nivel european în învățământul superior artistic se resimte nevoia de cooperare în plan pedagogic. Școlile de teatru se străduiesc să își lărgească panelul de metode de predare, încercând să înlesnească coabitarea metodelor stanslavskiene cu practicile artistice ale lui Brecht, Grotowski, Eugenio Barba, etc.. Fenomenul în sine este accelerat de dezvoltarea schimburilor internaționale. Desigur, există festivaluri și manifestări internaționale care permit școlilor de teatru să își prezinte creațiile, cercetările din domeniul pedagogiei teatrale și să prilejuiască studenților-actori de diferite naționalități cunoașterea

diverselor tradiții artistice. Astăzi schimburile de studenți și de profesori se fac în mod regulat în cadrul programului european Erasmus+.

Fie că ne referim la Europa de Vest sau Europa de Est, constatăm că evoluția rapidă a societății se reflectă, firesc, în apariția noilor forme de teatru ce face dificilă misiunea școlilor de teatru. Pare anevoios, dar poate nu imposibil să previzionăm tipul de formare artistică pe care ar trebui să-l primească un viitor actor într-o instituție de învățământ superior artistic. Mai mult chiar, delimitările clare între diferitele discipline se estompează. Artiștilor contemporani le place să exploreze teritorii limitrofe domeniilor artistice, folosind diferite metode și tehnici, iar multidisciplinaritatea e o caracteristică preponderentă a epocii noastre. Instituțiile de învățământ care formează viitori actori, întâmpină dificultăți în a-și schimba planul de învățământ, ținând cont de metamorfozarea rapidă a realității.

Ar putea interdisciplinaritatea să intervină în acest context ca o soluție alternativă, care să aducă împreună aspecte atât definitorii cât și specifice ale pedagogiei teatrale? Răspunsul ar putea fi afirmativ, cu condiția ca ea să reprezinte o deschidere și să fie înțeleasă ca mijloc de integrare și susținere a dinamicii proprii fiecărei discipline predate pentru formarea viitorului actor.

Cuvinte cheie: pedagogie teatrală, învățământ superior, cercetare, Europa de Est, Europa de Vest

The Metamorphoses of Drama Pedagogy in European Arts High Education Institutions Between Constraint and Initiative

Raluca ZAHARIA scientific researcher PhD,
Institute of Artistic Multidisciplinary Research, UNAGE, Iași

Abstract: In recent decades, the professional and artistic training of the emerging actor in the European area has required significant adjustments. Drama schools in Europe have had to respond positively to the introduction of the Bologna system, whose initial aim was to

homogenize the university curriculum at European level. But we must keep in mind that these aspects are the outcome of intense transmutations of an evolving society.

Under these circumstances, today's actor is no longer just a drama performer. The concept of his performance, be it artistic, is present in many fields of activity. The show is everywhere; it went out of the theater hall to be present in the street, at rock concerts, at fashion shows, at all type of events, including sports. Today's actor is asked to perform in theater halls, but also in cinemas, or media, to get acquainted with new technologies. From this perspective, should drama schools train actors for all these fields or only for drama? Should there be a separate training for each of these categories or the initial, basic drama training responds to the new skills required of the young actor?

At European level, there is a need for pedagogical cooperation in arts high education. Drama schools strive to expand their teaching methods panel, trying to facilitate the coexistence of Stanislavskian methods with the artistic practices of Brecht, Grotowski, Eugenio Barba. The phenomenon itself is accelerated by the development of international trade. Of course, there are international festivals and events that allow drama schools to present their creations, research in the field of drama pedagogy and to give students-actors of different nationalities the knowledge of various artistic traditions. Today, exchanges of students and teachers take place regularly within the European Erasmus + program.

Whether we are referring to Western Europe or Eastern Europe, we find that the rapid evolution of society is naturally reflected in the emergence of new drama forms. This makes the mission of drama schools difficult. It seems complicated, but it may not be impossible to predict the type of artistic training that an emerging actor should receive in an arts high education institution. Moreover, the clear boundaries between the various fields are fading. Contemporary artists like to explore territories bordering the artistic fields, using different methods and techniques, and multidisciplinary

is a predominant feature of our era. The educational institutions that train future actors prove difficulties to change their curriculum taking into account the rapid metamorphosis of reality. Could interdisciplinary intervene in this context as an alternative solution that brings together both defining and specific aspects of arts pedagogy? The answer could be affirmative provided that it represents an opening and it is understood as a means of integrating and sustaining the dynamics of each field of activity taught for the training of the future actor.

Keywords: drama pedagogy, higher education, research, Eastern Europe, Western Europe

Secțiunea a III-a

Cercetare doctorală în artele spectacolului. Forme de reziliență 3rd Session

Doctoral Research in Performing Arts. Forms of Resilience

Arta ca terapie. Reducerea simptomelor sindromului de burnout în rândul personalului medical din spitale, cu ajutorul intervențiilor artistice

drd. Diana BULUGA

Școala Doctorală de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Rezumat: Pandemia COVID-19 a produs un impact major la nivel social și cultural, astfel încât *a face față vieții de zi cu zi* a devenit sinonim cu epuizarea și anxietatea. Prezent în meseriile care presupun

expunerea la un mediu de lucru riscant și solicitant, *sindromul de burnout* a afectat diverse micro-comunități, una dintre cele mai vulnerabile fiind reprezentată de lucrătorii din sistemul medical.

Expunerea zilnică la riscul infectării, programul prelungit, lipsa resurselor și confruntarea cu un virus a cărui evoluție și durată sunt imposibil de estimat au afectat sănătatea mentală a personalului medical. Studiul desfășurat în 2021, la Spitalul „Dr. Victor Babeș” Timișoara, unde conducerea spitalului și-a propus să evalueze gradul de epuizare a personalului medical, a relevat că 56,37% dintre respondenți au un *nivel mediu sau ridicat de burnout*, 55,88% se simt *extenuați emoțional*, 67,16% au un *grad ridicat de stres*, iar 64,22% resimt *îngrijorare*.

Pornind de la nevoile identificate, ediția a noua a intervenției socio-culturale *Terapie prin Artă by Create.Act.Enjoy* (2021), realizată de Asociația Create.Act.Enjoy în spitalele din România, s-a concentrat pe implementarea de activități artistice care să contribuie la ameliorarea simptomelor sindromului de burnout în rândul personalului medical. Bazată pe metode de lucru specifice artelor performative, intervenția a fost realizată de actori profesioniști, cu experiență în utilizarea artei ca terapie.

În cei nouă ani de existență, *Terapie prin Artă by CAE* a devenit o intervenție unică, participativă, încadrată în programul de sănătate publică, având ca motivație faptul că starea de bine este dată, pe lângă satisfacția materială, de o stare emoțională și psihică echilibrată și de o viață socială care permite accesul la cultură.

Lucrarea analizează impactul și rezultatele intervenției în rândul personalului din șase spitale, făcând analiza din două perspective:

calitativă: metodologie, concepere și implementare;

cantitativă: rezultatele studiului *Impactul intervențiilor artistice asupra personalului medical din România în contextul pandemiei Covid-19*, realizat de Create.Act.Enjoy și Centrul Cultural Clujean.

Cuvinte cheie: spital, burnout, terapie, artă, participativ

Art as Therapy. Reducing Symptoms of Burnout Syndrome Among Healthcare Personnel in Hospitals by Means of Artistic Interventions

Diana BULUGA – PhD student
Doctoral School of the Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai
University of Cluj-Napoca

Abstract: The COVID-19 pandemic has had a major social and cultural impact, to such an extent that *coping with everyday life* has become synonym with exhaustion and anxiety. Highly present among the jobs that require exposure to a risky and challenging working environment, the *burnout syndrome* has affected different micro-communities – one of the most vulnerable being that of healthcare workers.

Daily exposure to the risk of infection, extended hours, the absence of resources and the battle with a virus whose evolution and lifespan are impossible to estimate have affected the mental health of the medical personnel. The study carried out in 2021 at “Dr. Victor Babeș” Hospital in Timișoara – where hospital administration aimed to assess the level of exhaustion of their staff – showed that 56,37% of respondents had either *a medium or high burnout level*, 55,88% felt *emotionally exhausted*, 67,16% had *a high stress level* and 64,22% were experiencing *concernment*.

Having identified their needs, the 9th edition of the socio-cultural intervention *Art therapy by Create.Act.Enjoy* (2021) – produced by the Create.Act.Enjoy Association in Romanian hospitals – focused on implementing artistic activities that contribute to diminishing the symptoms of burnout syndrome among medical personnel. Based on specific performing arts methods, the intervention was carried out by professional actors, experienced in using art as therapy.

In the nine years since its foundation, *Art Therapy by CAE* became a unique intervention, participatory, assigned to the public health service, being motivated by the fact that well-being is the result

of a well-balanced mental and emotional state – besides financial satisfaction – and a social life that enables access to culture.

The paper analyses the impact and the outcome of the intervention among the medical staff in six hospitals from two perspectives:

qualitative: methodology, creation and implementation;

quantitative: the result of the study *The impact of artistic interventions on healthcare workers in Romania during the COVID-19 pandemic*, created by Create.Act.Enjoy and Cluj Cultural Center.

Keywords: hospital, burnout, therapy, art, participatory

Inter(act) este actul principal

drd. Ciprian-Marius FĂCĂERU

Școala doctorală a Universității „I.L.Caragiale”, București

Rezumat: Pe o scenă globală presărată cu evenimente adesea accelerate de tehnologiile emergente se dezvoltă un dialog între formele de artă performativă și tehnologiile interactive. Subliniind jocul de cuvinte „inter(act)”¹ care atrage atenția asupra „interacțiunii” digitale și/sau mediate digital ca rezultat expresiv definitoriu găsit într-un scenariu performativ live în realitate mixtă, fie că vorbim despre teatru, dans, instalație interactivă sau alte forme de arte ale spectacolului. Articolul sintetizată și pune sub semnul întrebării fenomenul actual în care „interacțiunea” ca disciplină de design este umbrită de media dominată de ecran, unde interacțiunea om-computerul se rezumă la interacțiunea prin intermediul unor butoane digitale atent plasate, sau gesturi ale mâinii în relație cu ecranul bidimensional al dispozitivelor actuale. Reîncadrarea inter(actului) ca un fenomen mai larg în care performanța interactivă și augmentată digital, virtualitatea întrupată, imersiunea virtuală și o mies-en-scene

---

¹ Sinonim cu „pauză” pauză dintre actele de teatru

extinsă ridică noi întrebări: ce se întâmplă când interacțiunile digitale și/sau interacțiunea mediată digitală pășesc în spațiul scenic? Cum se dezvoltă repertoriul interpretului în contextul augumentării digitale? Cum se schimbă perspectiva audienței de la o poziție spectativă la o experiență participativă? Răspunsul poate fi găsit în spațiul de tranziție dintre actele de evoluție tehnologică, în special evoluția de la comunicarea bidimensională bazată pe ecran la comunicarea tridimensională imersivă și holografică. Această tranziție tehnologică nu poate dezvolta prin ea însăși un sens propriu și o utilizare durabilă, astfel, urmând crezul lui Bazin,² inovațiile sunt declanșate de vise definite în diferite forme de artă care deschid constant noi dimensiuni ale gândirii, noi idei și inspirația ce declanșează inovație.

În această lumină, lucrarea propusă explorează interactivitatea găsită la intersecția dintre realitatea virtuală imersivă, augumentarea digitală și tehnologică și spectrul mai larg definit de noile tehnologii media precum și modul în care formele de artă performativă modelează limbajul expresiv al acestui nou teritoriu și generează inovație. Conceptele și preocupările care stau la baza cercetării mele se găsesc la convergența mai multor discipline de design care converg către noi forme de design de interacțiune aplicate în artele performative, astfel în căutarea aceluși inter(act) în care kinestezia întrupează digitalul pentru a invoca expresii semnificative într-o piesă ce poate evolua către incluziune și participare. Mai mult, această lucrare contribuie la cercetarea artistică exploratorie care stă la baza dorinței mele de a dizolva granițele dintre fizic și virtual prin

---

² În lucrarea sa „Mitul cinematografului totale”, André Bazin credea că idealul cinematografului totale a condus la dezvoltarea tehnologiei actuale de film, și nu invers. Astfel, filmele nu au fost create de cei doi „industrialii ingenioși” precum Edison și Lumière, inventatorilor cărora li se atribuie în general invenția camerei și proiectoarelor de film. Contrar credinței populare, Bazin susține că filmele sunt mai degrabă produsul unui grup de visători acum uitați: „fanatici, nebuni, pionieri dezinteresați... obsedați de propria imaginație”.

practica scenografică ce îmbină atât elemente fizice, cât și virtuale. Un efort care are rolul de a evoca mai degrabă decât de a ilustra, imaginând un spațiu atotcuprinzător ce dezvoltă o relație de complementaritate între fizic și real, deschide noi spații ale imaginarului și generează un dialog necesar evoluției umanității în relație cu mediul tehnologic virtual și mediul înconjurător natural.

Cuvinte cheie: interacțiune, imersiune, spectacol augmentat, întrupare virtuală, scenă extinsă

Inter(act) is the Main Act

Ciprian-Marius FĂCĂERU – PhD student
Doctoral School of UNATC, București

Abstract: On a global stage sprinkled with evolutionary and revolutionary events, often accelerated by emerging technologies, an interplay between performative art forms and interactive technologies is developing. Emphasizing on the wordplay “inter(act)”³ that draws attention towards digital and digitally mediated “interaction” as the defining expressive output found in a mixed reality live performative scenario, either it is a theater, dance, interactive installation or other related artforms. The synthesized statement found in the title is questioning the current phenomenon where “interaction” as a design discipline is undermined by the video screen media where the human computer interaction is dominated by carefully placed digital buttons, finger taps, pinches or swipes. Reframing the inter(act) as a broader phenomenon where interactive and augmented performance, embodied virtuality, virtual immersion and an expanded mise-en-scène are raising new questions: What happens when the digital interactions and/or digital mediated interaction are stepping into the play scene? How is the performer's

---

³ Synonym with “intermission” the pause between theater acts

repertoire developing in the wake of digital augmentation? How does the audience perspective shift from a spectative stance to a participative experience? The answer may be found in the space between technological evolution acts and the transition between screen based bidimensional communication to holographic tridimensional communication. Yet this technological transition cannot develop by itself a proper meaning and sustainable use, thus following Bazin's creed⁴ innovations are triggered by dreams defined in various forms of arts and storytelling that are constantly opening new dimensions of thought nurturing new ideas.

In this light the proposed paper explores interactivity found at the interplay between immersive virtual reality, digital and technological augmentation and the broader spectrum of new media technologies, and how the performative art forms are shaping the expressive language of this new found territory and inspire technological innovation. The concepts and concerns underlying my research are found at the convergence of multiple design disciplines converging towards interaction design applied in performative arts, in search of that inter(act) where kinesthesia embodies the digital to invoke meaningful expressions in an evolving play that shifts toward inclusivity and participation. Furthermore this paper contributes to my exploratory artistic research underlying my desire to dissolve boundaries and augment worlds through scenographic practice mixing both physical and virtual elements. An effort that has the role

---

⁴ In his work "The Myth of Total Cinema" André Bazin believed that it was the ideal of total cinematography that led to the development of current film technology, and not the other way around. Thus, the films were not created by the two "ingenious industrialists" like Edison and Lumière, the inventors of whom are generally credited with the invention of the camera and film projectors. Contrary to popular belief, Bazin claims that the films are rather the product of a group of dreamers now forgotten: "fanatics, lunatics, disinterested pioneers ... obsessed with their own imaginations."

to evoke rather than to illustrate, develops a complementary relationship between physical and virtual embodying an all-encompassing augmented space to generate a necessary dialogue between humanity, technological and natural environments.

Keywords: interaction, immersion, augmented performance, virtual embodiment, extended mise-en-scene

Teatrul ca serviciul public. Tendințe și relevanță

drd. George COSTIN

Școala doctorală Teatru și Film la Facultatea de Teatru și Film,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Rezumat: Articolul analizează studii recente ale organizațiilor non-guvernamentale (World Economic Forum) care au generat strategii culturale și influențează astăzi relația dintre societate și formele de organizare și finanțare a culturii. De asemenea, articolul analizează felul în care strategiile culturale generate de aceste studii se manifestă în peisajul teatral din România: polarizarea discursului teatral, standardizarea formelor de exprimare scenică și ofensiva organizațiilor culturale non-guvernamentale.

Pornind de la acest context, se impune o cercetare cu privire la felul în care curentele ideologice influențează exprimarea scenică și modifică axiologia teatrală. Aduc în discuție noțiuni necesare pentru stabilirea unui contur și a unor standarde de evaluare în domeniul teatral: competență și relevanță. Cum se definesc? Cum și cine le poate măsura? De asemenea, este deosebit de important să analizăm termeni și noțiuni folosite în critica recentă și din ce în ce mai pronunțată la adresa producțiilor teatrale din România: teatru independent, teatru de stat, producții giganteste, spații alternative, sub-finanțarea sectorului cultural, management, specialiști în management cultural etc.

Nu în ultimul rând, articolul face rapel la modul în care unii dintre cei mai influenți oameni de teatru ai secolului al XX-lea au atacat problematica cercetării actului teatral: Ariane Mnouchkine și Peter Brook. Poate exista inovație într-o artă multimilenară? Este teatrul altceva decât o artă a prezentului în slujba cetății? Traversăm o perioadă în care, și datorită restricțiilor generate de pandemie, în spațiul public s-a dezbătut (iar autoritățile au încurajat) ideea de a *muta* teatrul în *on line*. Pornind de la premisa că teatrul în absența spectatorilor încetează să mai fie teatru, voi analiza în contextul creionat deja relația dintre teatru și noile tendințe în cultura euro-atlantică: progresism și digitalizare. Cuvinte cheie: teatru, public, axiologie, relevanță, ideologie

Theatre as a Public Service. Tendencies and Relevance

George COSTIN – PhD student
Doctoral School of the Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai
University of Cluj-Napoca

Abstract: The article is an analysis of recent studies of non-governmental organizations (World Economic Forum) which have generated cultural strategies and which are today influencing the relationship between the society and the forms that organize and finance culture. The article also analyses the way in which the cultural strategies generated by these studies are manifesting themselves in the theatrical landscape in Romania: the polarization of the theatrical speech, the standardization of the means of expressing messages on the stage and the offensive brought by the non-governmental organizations. Starting from the context aforementioned, we need a research regarding the way ideological trends are influencing the way we represent things on the stage and are modifying the axiology of the theatre. I'm talking about notions that are necessary to establish a frame and some standards of

evaluation regarding the theatrical domain: competence and relevance. How are they defined? How and who can measure them? It is also of utter importance to analyze the terms and notions that are used in the recent and most acid critic reviews of the theatre productions in Romania: independent theatre, state financed theatre, gigantic productions, alternative spaces, the under-financing of the cultural sector, management, cultural management experts, etc. Last but not least, the article mentions the way in which some of the most influent characters involved in the theatre world of the 20th century have looked to what is the problematics of researching the theatrical act: Ariane Mnouchkine and Peter Brook. Is there innovation in a multi-millennial art? Is theatre something else than an art of the present which is serving the city? We are crossing a period of time in which, also due to the restrictions generated by the pandemics, it was debated in the public space (and the authorities have encouraged that idea) to *move* the theatre in the *on line*. Starting from the premise that the theatre without an audience stops being theatre, I will analyze, in the context described earlier, the relationship between theatre and the new trends in the Euro-Atlantic culture: progressivism and digitalization.

Keywords: theatre, audience, public, axiology, relevance, ideology

O cale spre un spectacol interactiv prin utilizarea tehnologiei

drd. Vlad BENESCU

Școala doctorală a Universității „I.L.Caragiale”, București

Rezumat: Devenim tot mai familiarizați cu luminile și realității virtuale. De la utilizarea platformelor de social media la necesitatea de a citi un cod QR pentru accesa meniul într-un restaurant. Aceste noi convenții care fac acum parte din viața noastră trebuie să se resimtă și în artă și în felul în

care aceasta crează noi convenții. Pentru că social media și codurile QR necesită participare, inclusiv proiectele artistice ar trebui să aibă această calitate. Tinerii spectatori sunt mai puțin familiarizați cu convențiile clasice teatrale, unde trebuie să rămână pasivi și tăcuți.

Există multe aplicații și platforme care pot fi utilizate pentru sporirea interacțiunii dintre actori și spectatori. Alegerea acestor tehnologii depinde de proiect și de tipul de interacțiune care este dorită. Pot fi utilizate sisteme de captare a mișcării, aplicații mobile sau diferite gadgeturi care oferă diferite funcții. Inclusiv căștile pot fi utilizate pentru a crea experiențe imersive.

Următoarea etapă este alegerea platformei unde se va petrece interacțiune. Opțiunile sunt diverse, iar direcția aleasă depinde de proiect și de cunoștințele pe care le au cei care produc. Multe dintre platforme oferă funcții similare de aceea este important să fie ales cel cu care suntem familiar. Platformă pe care o utilizez și pe care mă concentrez este Unreal Engine care este un joc open source. Unreal Engine a lansat de curând Metahuman. Cu ajutorul acestei noi abilități a platformei putem crea avatare care pot fi animate în timbre al prin utilizarea unei aplicații mobile. Aplicația ne transformă camera telefonului pentru un sistem de captare a mișcării cu care putem anima fața și capul avatarului. Acest lucru poate fi făcut fie de către actori fie de către spectatori.

Cuvinte cheie: cheie: interacțiune, tehnologie, convenții, spectator, captarea mișcării

A Way to a More Immersive Performance Through the Use of Technology

Vlad BENESCU – PhD student
Doctoral School of UNATC, București

Abstract: We are getting more and more familiar with virtual worlds and realities. From social media to being forced to use a QR code for accessing the menu of a restaurant. This change that is happening now pushes the artists to rethink the way they are doing projects and to create new conventions. Because social media and QR codes requests a participatory involvement, the art pieces should start to have this kind of quality as well.

The new generation of spectators is less familiarised with the classical conventions where they would have to stay passive and silent.

There are many applications and platforms that can be used for creating more engaging and immersive projects. The choice of which kind of technology should be used it depends on the project and the type of interaction that is wanted. We can choose from motion capture systems, mobile apps or different devices that can provide different features. Even the headphones can be a tool that can be used for creating an immersive experience.

The next step is to choose on what platforms we are going to create the interaction. There are many options here as well and depends also on the direction that the project has but also on the knowledge that we have, because many platforms can be used to provide almost the same tools. The one that I am focusing on is Unreal Engine, which is an open source game. This platform also recently released a new feature which is called Metahuman. With this feature we can create avatars that can be animated in real time through an application on the phone. The application makes the camera of our smart phone a motion capture device that animates the face and the head of the avatar. This can be made by either the performers or the spectators.

Keywords: interaction, technology, conventions, spectator, motion capture

În pragul unei noi fuziuni: spațiul teatral – spațiul digital

drd. Alexandra DIACONIȚA
Școala doctorală Teatru, UNAGE, Iași

Rezumat: Într-o epocă din ce în ce mai înclinată și atașată sistemului tehnologic, aproape că rămâne inevitabilă imersiunea acestuia în rândul artelor spectacolului, caracterizate tot mai mult de dimensiunea vizuală. Noul concept al secolului XXI, *scena digitală*, reprezintă încă doar un pas spre o lume pe cât de

necunoscută, pe atât de vibrantă la capitolul disponibilitate vizuală. Prin acest text, ne propunem să definim spațiul digital, prin ce se distanțează și prin ce se apropie digitalul de teatral, cum este percepută spațialitatea în ambele direcții și dacă actul teatral are vreun fel de plasă de siguranță în această direcție, în așa fel încât transferul digital să nu-i determine reprimarea instinctului de supraviețuire și, în final, reducerea la tăcere. Propunem, în același timp, versiuni regizorale care integrează digitalul în teatru sau versiuni care teatralizează digitalul. Ne direcționăm către cum ne vorbește și cum ne „tace” teatrul pe noile platforme digitale; cât de mult și-a transformat, în ultimul timp, mecanismele de construcție și dacă putem să percepem posibilitatea unui sens ascendent, astfel încât să putem afirma că teatrul a devenit sau are șanse să devină o artă mult mai accesibilă, vizibilă și aproape câștigând notorietatea unui film. Tăcerea, ipostază rară a secolului actual, poate să devină dispoziția fatalistă a unei arte teatrale care, atât de intim corelată fizicului, riscă să fie definitiv abrogată, scoasă din zona de confort și integrată într-o lume al cărei alfabet încă se construiește. Dacă formele teatrale dispun de capacitatea de a se replia în acest context al transformărilor actuale, putem vorbi despre o evoluție a acestor forme spre unele care să determine această cedare a teatrului în fața tehnologiei, să constituie o adevărată reformă. În acest sens, plecând de la ideea că teatrul își transformă limbajul, putem porni într-o scurtă călătorie imaginativă, invocând un posibil viitor pentru un *teatru redus la tăcere* de către apariția unei noi structuri artistice, plasată la granița dintre teatru și film – teatrul digital sau teatrul în mediul online.

Cuvinte cheie: spațiu teatral, spațiu digital, teatru, film

On The Verge of a New Fusion: Theatre Space – Digital Space

Alexandra DIACONIȚA – PhD student
Doctoral School – Theatre domain, UNAGE, Iași

Abstract: We live in an era more and more attached and inclined towards a technological system which makes inevitable the fact that this system is becoming a part of the performing arts, characterized lately by impressive visual dimensions. The new concept of the 21 century, *digital scene*, represents just one step into a completely unknown world and at the same time, a completely vibrant world, in which we recognize the availability of the visual capacity. Through this text, we aim to define digital space, how far is it from the theatrical forms, if it can approach them in some way and how spatiality is being perceived. We investigate the possibility of the theatre to have its own leverage on this path, so we can decide if the digital transfer could determine theatre to repress its survival instinct and, in the end, *to be silenced*. At the same time, we aim to discover versions of digital theatre or theatrical versions of the digital world. We also speak about how theatre „speaks” or „shuts up” on digital platforms; how much theatre has transformed lately its mechanisms and if we could perceive the possibility of an ascending, so we can affirm that the theatre has become or it’s about to become a more accessible and visible art, almost being worthy of a cinema film notoriety. Silence, a rare condition of our century, can become theatre’s more characteristic and fatalist mood, a theatre that is very connected to the physical can risk its place by being out of its comfort zone and pushed into an unfinished world. If the theatrical forms have the capacity to survive in this transformational context, we could actually talk about an evolution of these forms towards ones that can determine theatre reform itself. In regards to this, starting from this point where theatre transforms its language, we can make an

imaginative travel, invoking a possible future for a *silenced theatre* that can be silenced also by a new artistic structure, placed somewhere between theatre and film – digital theatre or online theatre.

Keywords: theatre space, digital space, theatre, film

Teatrul Emergent – mitul de aur al spectacologiei europene

drd. Marius Alexandru TEODORESCU

Școala Doctorală de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Rezumat: Miza acestui studiu este de a releva decalajul major care există între literatura de specialitate din plan național sau mondial și practica teatrală curentă. Acest decalaj se datorează, înainte de toate, tendinței editurilor de a publica în special cărți ale unor creatori de spectacole absolut excepționali. Plecăm de la premisa că teatrul emergent nu trebuie doar să fie o desprindere de un fenomen teatral perceput drept tradițional, ci trebuie și să constituie și un curent care capătă amploare și devine la rândul său, în timp, „normă”. Astfel, în vremea când spectacolele lui Peter Brook, Jerzy Grotowski, Eugenio Barba sau Tadeusz Kantor erau văzute de critica teatrală drept spectacole de teatru emergent, practica teatrală din următoarele decade din teatrele europene ne arată că acești regizori au fost mai degrabă practicanți ai unui teatru unic, experimental. Teatrul de laborator, bazat pe lungi cercetări, rămâne un element tangențial în practica teatrală occidentală, unde teatrul de repertoriu, cu timpi din ce în ce mai scurți de producție, rămâne o normă absolută. Cu toate acestea, paradoxul rămâne că acești creatori de spectacole sunt omagiați de literatura de specialitate, și pe bună dreptate, deși nu se întâmplă același lucru și cu creatorii de teatru „normali”. Teoria teatrală iubește prea mult excepțiile, iar imaginea ce ne parvine nouă

despre teatrul sfârșitului de secol XX, plin de mari experimente teatrale, este o imagine falsă, desprinsă de 90% din practica teatrală. Opusă este, însă, situația lui Robert Wilson, de la a cărui estetică spectaculară se revendică numeroși artiști contemporani, precum Pippo Delbono, Romeo Castellucci sau Thomas Ostermeyer. Acesta a practicat un teatru cândva marginal, dar care a născut direcții estetice puternice. Așadar, acest articol încearcă să realizeze diferențierea istorică între teatrul emergent și teatrul excepțional, dar și să identifice în spațiul românesc contemporan trăsăturile reale ale teatrului emergent.

Cuvinte cheie: teatru, performance, România, contemporan, curent

Emerging Theatre Practices – The Golden Myth of European Theatrical Thought

Marius Alexandru TEODORESCU – PhD student
Doctoral School of the Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai
University of Cluj-Napoca

Abstract: The purpose of this study is to reveal the major gap that exists between the national or global literature about theatre and the current theatrical practice. The gap is due, first of all, to the publishing trend of editors that tend to print books written by absolutely exceptional creators. We start from the premise that emerging theatre must not only distance itself from a theatrical phenomenon perceived as traditional, but must also become an artistic current that expands and becomes in turn, in time, a "norm" in itself. Thus, at a time when performances by Peter Brook, Jerzy Grotowski, Eugenio Barba and Tadeusz Kantor were seen by theatre critics as emerging performances, theatrical practice in the next decades in European theatres shows us that these directors were creating a rather unique, experimental kind of productions.

Laboratory theatre, based on long research, remains a marginal component in Western theatrical practice, where repertoire theatre, with its increasingly shorter production times, remains an absolute norm. However, the paradox remains that these show creators are homaged by the specialty literature, and rightly so, although the same does not happen with "normal" theatre directors. Theatrical theory loves exceptions too much, and the story that we are told about theatre in the late twentieth century, full of great theatrical experiments, is a false one, detached from 90% of the artistic practice. In contrast, Robert Wilson and the shows he directs constitute a completely different story. Many contemporary theatre practitioners claim to be influenced by his aesthetics, including Pippo Delbono, Romeo Castellucci or Thomas Ostermeyer. He practiced a once marginal theatrical style, but which gave birth to a strong aesthetic heritage. Therefore, this article aims to make the historical differentiation between emerging theatre and exceptional theatre, but also to identify in the contemporary Romanian performative arts the real features of the emerging theatre.

Keywords: theatre, performance, Romania, contemporary, current

Postdramaticul și teatrul emergent

mrd. Ioana TOLOARGĂ

studentă la Masterul de Istoria Imaginilor-Istoria Ideilor, anul I,
Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Rezumat: Lucrarea mea se centrează pe analiza teatrului postdramatic din mediul independent în linia de descendență românească a formelor de teatru emergent și în antiteză cu o formă încetățenită de „teatru clasic” ce caracterizează producțiile „de stat”.

Prolegomenele lucrării sunt: discutarea problemei generaționale (prevalența generației ai cărei regizori-fanion sunt Frunză-Purcărete-Măniuțiu față de tânăra și foarte tânăra generație în mentalul colectiv), nevoia unui discurs legitimator în relație cu problemele extra-teatrale în cazul ambelor nișe. Esențială e perpetuarea modelului stanislavskian simultană atitudinii asumat anti-comuniste/ anti-totalitare în teatrul de stat, ca răspuns la o traumă colectivă chiar și post-revoluționară, în contrapartida unei direcții sociale (de stânga) caracteristic tranziției românești, din mediul independent, care deconstruiește metaregizoral și postmodern modelul psihologizant, mutațiile estetice și dezestetizarea/ deconstruirea calofiliei teatrale.

Teza lucrării mele este că dezideratul „personalul este politic” este conținut și conceptualizat de noile generații de regizori români din mediul independent, revizitând teorii politice sociale (socialiste) care să răspundă nevoilor comunitare imediate, în similaritate cu mișcările politizării explicite a literaturii și a filmului românesc de *nou val* și ale tranzitivizării limbajelor artistice. Dacă teatrul românesc ultra-contemporan a fost considerat o încercare de recuperare a unui retard cultural în relație cu dinamicile teatrale europene, lucrarea mea îți propune să trateze fenomenul în structura rizomatică internă: contaminarea artelor unele de la celelalte în spațiul românesc, sincronizarea teatrului independent cu poezia și proza douămiist-militante și sociale, de-poetizante, anti-litearturocentrice/ anti-elitiste și cu noul val cinematografic. Studiile de caz care vertebreează demonstrația mea sunt: cel al Letei Popescu, la nivel regizoral (luând în vizor trilogia *In(credibil)*, *In(vizibil)* și *In(corect)*), cel al poeților douămiști și al celor din cenaclul clujean *Nepotu' lui Thoreau* (Ștefan Manasia, Florentin Popa, ș.a.), respectiv al lui Cristi Puiu (*Sieranevada* și *Aurora*). Comparația rezidă la nivelul imaginarului, al tehnicilor și al temelor de interes, cu accent pe direcțiile politice și estetice din teatrul postdramatic independent.

Cuvinte cheie: teatru postdramatic independent, teatru național-stanislavskian, reflex anti-comunist, teatru emergent, imaginar artistic douămiist (al tranziției)

The Postdramatic and Emerging Romanian Theater

Ioana TOLOARGĂ – Master student
Master of Image History - History of Ideas, Faculty of Letters, Babeș-
Bolyai University, Cluj-Napoca

Abstract: My paper focuses on the analysis of postdramatic theater in the independent environment as a form of Romanian emerging theater in contrast to a popular form of "classical theater" that characterizes national shows.

The *prolegomena* of the paper are: discussing the generational issue (the prevalence of the generation whose most representative directors are Frunză-Purcărete-Măniuțiu over the young and very young generation in the collective mind), the need for a legitimizing discourse in relation to extra-theatrical issues in both theatrical spheres. It is essential that there is a perpetuation of the Stanislavskian model simultaneously with the assumed anti-communist / anti-totalitarian attitude in the national theater, in response to a collective trauma even post-revolutionary, in contrast with a social (socialist) direction characteristic for the Romanian transition, from the independent environment, which deconstructs meta-directing and postmodern the psychologizing model, which consists in aesthetic mutations and de-aestheticization / deconstruction of theatrical *calophilia*.

The thesis of my paper is that the desideratum "personal is political" is contained and conceptualized by the new generations of Romanian directors in the independent theater, revisiting social

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iasi

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iasi, RO

T: 0040 232 / 212 648
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@arteiasi.ro
www.arteias.ro

ICMA
Institutul de
Cercetare
Multidisciplinară în
Artă

(socialist) political theories that respond to immediate community needs, similar to the movements of explicit politicization of literature and of the *new wave's* Romanian film, and to the transitivity of artistic languages. If the ultra-contemporary Romanian theater was considered an attempt to recover a cultural delay in relation to European theatrical dynamics, my work aims to treat the phenomenon in the internal rhizomatic structure: the contamination of the arts from each other in the Romanian space, the synchronization of the 2000's poetry and prose, the militant, social, and anti-poetic ones with the new cinematic wave. The case studies that form the backbone of my demonstration are: that of Leta Popescu, in theater directing, focusing on the trilogy *In (credible)*, *In (visible)* and *In (correct)*), that of the 2000's poets and those from the Cluj cenacle *Nepotu' lui Thoreau* (Ștefan Manasia, Florentin Popa, etc.), respectively that of Cristi Puiu (*Sieranevada* and *Aurora*). The comparison lies in the level of imaginary, techniques and themes of interest, with emphasis on the political and aesthetic directions of independent postdramatic theater.

Keywords: independent postdramatic theater, national-stanislavskian theater, anti-communist reflex, emerging theater, artistic imaginary of the 2000s (of Romanian transition)

Secțiunea a IV-a

Poetici coregrafice, vocale și performative emergente

4th Session

Emergent Choreographic, Vocal and Performative Poetics

Martha Graham, teatrul antic grec și rescrierea textelor clasice prin vocabularul dansului

Lect.univ.dr. Camelia LENART
State University of New York, Albany

Rezumat: Dansatoarea, coreografa și personalitatea publică Martha Graham este considerată una din cele mai mari personalități culturale a secolului XX și o mare inovatoare a dansului. Adesea comparată cu Pablo Picasso, Igor Stravinsky și James Joyce pentru modul în care a revoluționat arta, Graham a dansat până la o vârstă venerabilă și a creat sute de coreografii, din care un număr semnificativ sunt considerate capodopere. Un important segment al creației sale s-a inspirat din mitologia și teatrul antic grec, de care Graham era fascinată. Din acest interes au rezultat de-a lungul anilor coreografii moderne și originale, la intersecția dintre câteva arte ale spectacolului, incluzând teatrul. "The Greek works" sunt prezente în repertoriul activ al Companiei Martha Graham din New York, fondată în 1926, care continuă viziunea artistei Graham în zilele noastre.

Prezentarea mea discută câteva din coreografiile Graham aparținând "ciclului mitologic și mitografic," analizând felul în care

tragedia și mitul din cultura antică greacă au fost "rescrise" prin dans, gest, scenografie și muzică în creația Graham. O atenție specială se va acorda pieselor *Cave of the Heart*, *Errand into the Maze*, *Night Journey and Clytemnestra*, urmând alături de audiența meandrele destinului Medeei, Ariadnei, ale Joacstei, Clytemnestrei și ale lui Oedipus și Agamemnon. Graham și "corul ei grecesc", mai precis Compania ei, le-au spus poveștile de iubire, gelozie, incest, speranță și tragedie fără a folosi cuvântul, doar dansând și rescriind prin gest textul antic.

Prezentarea mea – care se bazează pe cercetare efectuată în arhive și colecții americane și europene, interviuri cu foști dansatori, și care va fi însoțită de materiale vizuale și fragmente din filme și documentare consacrate Marthei Graham – se va încheia cu o privire asupra felului în care Compania Graham continuă dialogul dintre trecut și prezent, dans și teatru, cuvânt și necuvânt.

Cuvinte cheie: Graham Company, mituri, teatrul grec antic, rescrieri coregrafice

Martha Graham, the Ancient Greek Theater and the Rewriting of the Classical Texts through the Bodily Movement on Stage

Camelia LENART, Lecturer PhD
State University of New York, Albany

Abstract: The dancer, choreographer, and public figure Martha Graham (1894-1991) is considered one of the brightest personalities of the 20th Century, as well as one of the greatest innovators of dance. Often compared with Pablo Picasso, Igor Stravinsky and James Joyce for the way in which she revolutionized the arts, Graham danced until late in her long life and created hundreds of dances. A significant number of them are considered

masterpieces. However, an important segment of her creation was inspired from the Greek ancient theater and mythology. Graham's deep interest and fascination with Greek culture resulted in a number of modern and original choreographies, to be found at the intersection of performing arts, including theater. Most importantly, "the Greek works" are still present in Graham's Company (established in 1926) repertoire, which continues to embody Graham's artistic vision nowadays.

My presentation addresses some of Graham's "Mythographic and Mythologic Circle" works, focusing on the way in which the Greek ancient theater was re-written in Graham's creations through dance, gesture, scenography and music. A special attention will be given to the works *Cave of the Heart*, *Errand into the Maze*, *Night Journey* and *Clytemnestra*, which are describing Medea, Ariadna, Jocasta, Clytemnestra, Oedipus and Agamemnon's destinies. Graham and her Greek Choir told their stories of love, jealousy, incest, hope and tragedy without words, while rewriting the texts through dance.

My presentation is based on research from American and European archives and collections, interviews with former Graham dancers, and it will be accompanied by visual materials and excerpts from films and documentaries dedicated to Martha Graham and her Company. It will end my presentation with a discussion of the way in which Graham Company, based in New York City, is continuing nowadays the dialogue between the past and the present, the dance and the theater, the words and the body language.

Keywords: Graham Company, myths, greek ancient theatre, choreographic re-writing

Despre corpuri în mișcare: perspective noi în coregrafia contemporană

drd. Andreea NOVAC

Școala doctorală a Universității „I.L.Caragiale”, București

Rezumat: Începutul secolului XXI a adus o serie de dezbateri aprinse între artiști, curatori și teoreticieni legate de ceea ce este sau ar putea deveni coregrafia. O serie largă de poziționări critice indică necesitatea unui context reflexiv în care legătura dintre corp și mișcare să fie discutată, problematizată și revizitată. Prin regândirea acestei legături pot apărea perspective noi, distincte, asupra coregrafiei.

Coregrafia contemporană așează corpul în mișcare în mijlocul unor discipline în continuă expansiune, ceea ce aduce cu sine o multitudine de atitudini schimbătoare, și îl conectează cu o gamă largă de discursuri din contemporaneitate. Pe măsură ce definițiile deja clasicizate ale dansului sunt puse la încercare de preocupări și practici artistice inovatoare, noile modalități și strategii coregrafice transformă însăși specificitățile dansului și modifică felul în care este prezentat și înțeles corpul pe scenă, relația sa cu mișcarea și discursul coregrafic.

Prezentul articol abordează transformările pe care perspectivele asupra corpului și legătura sa cu mișcarea le-au cunoscut (coregrafia fiind în mod tradițional înțeleasă ca arta de a organiza mișcările corpurilor și corpurile în mișcare în timp și spațiu) cu reverberații asupra felului în care a fost conceput, prezentat și receptat dansul. Argumentația mea va lua în considerare contribuțiile unor artiști, cercetători și teoreticieni care, cel puțin în ultimii 20 de ani, s-au angajat în a redefini practica și cercetarea coregrafică, pe măsură ce voi reflecta asupra modurilor în care aceste contribuții diverse au inovat și revitalizat discursul coregrafic contemporan.

Cuvinte cheie: corp, mișcare, dans, întrupare, coregrafie contemporană, post - dans

On Bodies in Motion: New Perspectives in Contemporary Choreography

Andreea NOVAC - PhD student
Doctoral School of UNATC, București

Abstract: The beginning of the 21st century brought about intense debates among artists, curators, and theoreticians on what choreography is or what it could become. A wide range of critical positions point towards the necessity of a reflective context in which the relation between the body and the movement should be discussed, questioned, revisited. By rethinking this relations new distinctive perspectives on choreography are encouraged and produced.

Contemporary choreography is concerned with the body in motion in an ever-expanding field of disciplines, which brings about a multitude of shifting attitudes, and connects it with a wider range of discourses in the contemporary culture. As the traditional understanding of dance is questioned by innovative practices, the new choreographic modes and strategies challenge the very specificities of dance and affect, in return, the body on stage, its relation with motion and the choreographic discourse.

The present article explores the transformations the occurred in the understanding of the body and its relation to movement (as choreography traditionally is recognized as the art of organizing the movement of the bodies and the bodies in movement in space and time) with echoes in making, performing and the reception of dance. My argument will take into account the contributions of some artists, researchers and theoreticians that, in the last 20 years or so, have been engaged in redefining

choreographic practices and research, as I will reflect on these diverse contributions which innovated and revitalised the discourse around and about contemporary choreography.

Keywords: body, movement, dance, embodiment, contemporary choreography, post - dance

Tehnici contemporane de antrenament vocal al actorului

dr. Iulia URSA

catedra de arta actorului la Liceul de Coregrafie și Artă Dramatică
„Octavian Stroia” din Cluj-Napoca

Rezumat: Secolul XX a reprezentat o perioadă extrem de prolifică în dinamica pedagogiei teatrale. Pornind de la munca de pionierat a lui Constantin Stanislavski și continuând cu marii reformatori ai deceniului șase s-au născut, în Europa și America, numeroase școli de actorie, care au dezvoltat variate metode de pedagogie teatrală. Astăzi regăsim în ofertele educaționale, ale programelor universitare, sau ale studiourilor de teatru, referiri la metodele lui Constantin Stanislavski, Vsevolod Meyerhold, Michael Chekov, Jerzzy Grotowski, Viola Spolin, Augusto Boal, Eugenio Barba, Jaques Lecoq, Tadashi Suzuki, etc. În studiile sale de antropologie teatrală Eugenio Barba observă convergența acestor metode în sensul reelaborării spontaneității în comportamentul scenic, adică: *“capacitatea de a executa hotărât acțiuni care se dovedesc organice (în viață) și eficiente (convingătoare) în raport cu simțurile spectatorului”*⁵. Exercițiile de antrenament regăsite în aceste metode sunt construite în jurul principiului materialității

---

⁵ Barba, E. (2018). *Cele cinci continente ale teatrului: fapte și legende din cultura materială a actorului*. (V. Russo, Trad.) București: Nemira Publishing House. p. 160

întregului organism (*body-mind*), aici fiind inclusă și vocea ca o prelungire (invizibilă) a corpului.

Antrenamentul vocal specific actorului urmează două direcții distincte: vocea și vorbirea. Toate ființele umane se nasc cu potențialul fiziologic al producerii vocii, pe de altă parte, vorbirea este un act determinat de constrângeri culturale și lingvistice. Vocea poate să comunice emoții fără să folosească vorbirea articulată, în schimb vorbirea nu poate exista fără voce.

Studiul de față propune o cartografie analitică a exercițiilor de voce din perspectiva forței materiale prin care acționează la nivel psihosomatic. Exercițiile analizate sunt structurate în două categorii. În prima categorie sunt exerciții identificate în metodele mai sus menționate, iar în a doua categorie sunt analizate metode de antrenament exclusiv dedicate vocii precum *Freeing the Natural Voice*⁶ a profesoarei Kristin Linklater. Analiza exercițiilor urmărește dezvoltarea unor calităților precum: debit, flux, lejeritate, eficiență.

Cuvinte cheie: antrenament vocal, actorie, *Freeing the Natural Voice*, Kristin Linklater

Contemporary Vocal Training Techniques for Actors

Iulia URSA – PhD

Acting department at Octavian Stroia High School of Choreography and
Drama in Cluj-Napoca

Abstract: The twentieth century represented an extremely prolific period in the dynamics of theatrical pedagogy. Starting from the

---

⁶ Linklater, K. (2017). *Freeing the Natural Voice: Imagery and Art in the Practice of Voice and Language* (Kindel ed.). Drama Publishers/Quite Specific Media.

pioneering work of Konstantin Stanislavski and continuing with the great reformers of the sixth century, many acting schools were born in Europe and America, that developed various methods of theatrical pedagogy. Today we find in the educational offers of the university programs, or of the theater studios, references to the methods of Constantin Stanislavski, Vsevolod Meyerhold, Michael Chekov, Jerzzy Grotowski, Viola Spolin, Augusto Boal, Eugenio Barba, Jaques Lecoq, Tadashi Suzuki, etc. In his studies of theatrical anthropology Eugenio Barba observes the convergence of these methods in the sense of reworking spontaneity on stage: "*the ability to perform decisively actions that prove organic (in life) and effective (convincing) in relation to the viewer's senses.*"⁷ The training exercises found in these methods are built around the principle of the materiality of the whole body-mind, including the voice as an invisible extension of the body.

Actor-specific vocal training follows two distinct directions: voice and speech. All human beings are born with the physiological potential of voice production, on the other hand, speech is an act determined by cultural and linguistic constraints. The voice can communicate emotions without using articulate speech, whereas speech cannot exist without voice.

The present study proposes an analytical cartography of the voice exercises from the perspective of the material force through which it acts at the psychosomatic level. The analyzed exercises are structured in two categories. In the first category are exercises identified in the methods mentioned above, and in the second category are analyzed training methods exclusively

---

⁷ Barba, E. (2018). *Cele cinci continente ale teatrului: fapte și legende din cultura materială a actorului*. (V. Russo, Trans.) București: Nemira Publishing House.

dedicated to voice such as *Freeing the Natural Voice*⁸ by Kristin Linklater. The analysis of these exercises aims to develop qualities such as: flow, flux, lightness and efficiency.

Keywords: vocal training, acting, *Freeing the Natural Voice*, Kristin Linklater

Re-educarea expresiei corporale prin tehnica „Viewpoints”

Asist.univ.dr. Raluca LUPAN

Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca

Rezumat: Articolul de față își propune diseminarea rezultatelor cercetărilor practice desfășurate în vederea inițierii studenților în tehnicile specifice dezvoltării plasticității corporale. Antrenamentele psiho-fizice destinate descoperirii și educării calităților și aptitudinilor prezente în mod organic, natural în fiecare individ reprezintă principalul scop al artei actorului. Metoda „Viewpoints”, prin intermediul principiilor sale neinvazive este adecvată pentru introducerea studentului în universul educației psiho-corporale specifice scenei, construind relația determinantă dintre ansamblul datelor corporale ale studentului și propriul spațiu imaginar. Demersurile noastre practice au urmărit studiul: nivelului de energie, a flexibilității și mobilității, a răspunsului kinestezic, a preluării și încorporării feedback-ului și a folosirii conceptelor teoretice în practică. Exercițiile au fost structurate în funcție de aceste criterii și de progresul înregistrat, individual și colectiv.

---

⁸ Linklater, K. (2017). *Freeing the Natural Voice: Imagery and Art in the Practice of Voice and Language* (Kindel ed.). Drama Publishers/Quite Specific Media.

Studiul nostru practic s-a desfășurat în perioada primului semestru al anului întâi, timp de zece săptămâni în cadrul disciplinei „Educația expresiei corporale”⁹. În vederea înregistrării progeselor realizate de către grupa formată din douăzeci de studenți au fost parcurse următoarele etape: prezentarea conținutului și a obiectivelor specifice materiei, conceptele abordate, tehnica folosită, o evaluare inițială, evaluare pe parcurs și o evaluare finală.

Cuvinte cheie: viewpoints, educație, expresie corporală

Re-education of body expression through the "Viewpoints" technique

Raluca LUPAN – Ph.D. Assistant professor
Faculty of Theatre and Film, Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca

Abstract: This article aims to present the results of practical research conducted with groups of students in order to initiate them in techniques specific to the development of body plasticity. Psycho-physical training (the set of body data of the student in relation to their own space / imaginary universe) designed to discover and educate the qualities and skills present organically, naturally in each individual is the main access point of the actor's craft. The "Viewpoints" method, through its non-invasive principles, is suitable for introducing the student to the universe of psycho-corporeal education specific for the stage. Our practical approaches followed the study: energy level, flexibility and mobility, kinaesthetic response, taking and incorporating feedback and the use of theoretical concepts in practice. The exercises were

---

⁹ „Educația expresiei corporale”-Disciplină conform planurilor de învățământ 2022-2023, anul I-semestrul I, Facultatea de Teatru și Film, Universitatea „Babeș-Bolyai”

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iași

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@arteiasi.ro
www.artelasi.ro

structured according to these criteria and the progress made, individually and collectively.

Our practical study took place during the first semester of the first year, for a period of ten weeks in the discipline "Education of body expression"¹⁰. In order to record the progress made by the group of twenty students, the following were presented: the content and the objectives of the subject, the concepts approached, the technique used, an initial evaluation, an ongoing evaluation and a final evaluation.

Keywords: viewpoints, education, body expression

---

¹⁰ 1st year -1st semester discipline, Faculty of Theater and Film, „Babeș-Bolyai” University

Universitatea Națională de Artă
George Enescu
1981

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Artă "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Coșbuc Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 648
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@artei.ro
www.artelasio.ro

ICMA
Institutul de
Cercetare
Multidisciplinară în
Artă

MOȘTENIRI COREGRAFICE AVANGARDA

Lizica Codreanu
Iris Barbura
Trixy Checais
Gabriel Negry
Vera Proca Ciortea

„Teatrul emergent: distanțare, interacțiune și reziliență în artele spectacolului din secolul XX”

Conferință organizată de Facultatea de Teatru, Centrul de cercetare Arta teatrului - studiu și creație
cu sprijinul Institutului de Cercetări Multidisciplinare în Artă - UNAGE Iași

Moșteniri Coregrafice: Avangarda” este un proiect cultural și financiar de AFCEI. Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Regionale de Cultură Națională. A-CEN nu este responsabil de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

Moșteniri Coregrafice: Avangarda -Film documentar dans-

„Moșteniri Coregrafice: Avangarda” este al doilea episod al seriei de documentare „Moșteniri Coregrafice” ce prezintă activitatea unei alte generații de dansatori și coregrafi români din secolul XX care au contribuit la configurarea dansului modern românesc, precum Lizica Codreanu, Iris Barbura, Trixy Checais, Gabriel Negry și Vera Proca Ciortea. Acești pionieri și-au făcut apariția în spațiul dansului românesc în perioada interbelică. Inspirați de diverse surse ale culturii locale tradiționale, de școala expresionistă germană, dar și de unele curente americane, au căutat noi moduri de expresie coregrafică, formându-se în principal la Paris, Berlin, Viena sau Salzburg, poli ai modernismului occidental la acea vreme.

Documentarul cuprinde informații inedite despre viața și activitatea acestor personalități, susținute de arhive foto, audio și video, animații digitale, reconstituiri ale unor coregrafii pornind de la fotografiile vechi și mărturiile ale celor care i-au cunoscut sau au scris despre acestea. Titlul celui de-al doilea episod, „Avangarda”, face referire la această parte a elitei coregrafiei românești care s-a rupt de curentul dominant al vremii, de rigorile dansului clasic și a adus noutăți în discursul interpretativ și coregrafic pe scena dansului din România. Titlul surprinde, astfel, esența regeneratoare a acelei perioade, deschizătoare de noi direcții și stiluri.

În ciuda celor 45 de ani de comunism, după cel de-al Doilea Război Mondial, activitatea cultural-artistică din România a fost totuși una destul de diversă. Regimul comunist susținea cu precădere dansul clasic datorită influenței școlii de balet sovietice și pe cel popular din rațiuni de propagandă, dar nu și manifestarea unor forme de dans modern sau experimental.

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iasi

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iași, RO

T: 0040 232 / 212 648
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@artelasi.ro
www.artelasi.ro

Totuși, nu au încetat să existe evenimente de acest tip, autofinanțate și găzduite sporadic de scena vreunui teatru, muzeu sau desfășurate chiar în propriile apartamente ale acestor creatori neobosiți și inspirați, care au contribuit la conturarea direcției dansului contemporan de astăzi.

Proiectul este inițiat de DS Projects Lab și a pornit din dorința de a contribui la sporirea interesului pentru cunoașterea memoriei dansului și a identității artistice românești.

Proiect cultural co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN). Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite.

Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

Choreographic Legacy: The Avant-Garde

Dance documentary film-

Choreographic Legacy: The Avant-Garde is the second episode of the documentary series "Choreographic Legacy" which presents the activity of another generation of Romanian dancers and choreographers of the twentieth century, such as **Lizica Codreanu**,

Iris Barbura, Trixy Checrais, Gabriel Negry and Vera Proca Ciortea, who contributed to the configuration of modern Romanian dance.

These pioneers appeared in the space of Romanian dance in the interwar period. Inspired by various sources of traditional local culture, the German expressionist school, but also by some American currents, being formed mainly in Paris, Berlin, Vienna or Salzburg, poles of Western modernism at the time, they sought new ways of choreographic expression.

The documentary includes unique information about the life and work of these personalities, supported by photo, audio and video archives, digital animations, reenactments of choreographies based on old photographs and testimonies of those who knew or wrote about them.

The title of the second episode, "The Avant-Garde", refers to this part of the Romanian choreography elite that broke with the dominant current of the time, the rigors of classical dance, and brought novelties in the interpretive and choreographic discourse on the Romanian dance scene. The title thus captures the regenerating essence of that period, opening new directions and styles.

The artistic activity in Romania over the 45 years of communist regime, after World War II, was however, quite varied. The regime mainly supported classical dance because of the influence of the Soviet ballet school, and folk dance for reasons of propaganda, but not the manifestation of modern or experimental forms of dance.

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iasi

Facultatea de
Teatru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
Universitatea Națională de Arte "George Enescu"
Facultatea de Teatru

Str. Costache Negruzzi 7-9,
700126, Iasi, RO

T: 0040 232 / 212 548
F: 0040 232 / 216 637

rectorat@artelasi.ro
www.artelasi.ro

Nevertheless, such events did not cease to exist, as they were self-financed and occasionally hosted by theatres, museums or held in the private apartments of these tireless and inspired creators, who have helped shape the direction of contemporary dance today.

The project is initiated by DS Projects Lab and started from the desire to contribute to the growth of the interest in knowing the memory of dance and the Romanian artistic identity.

Cultural project co-financed by the National Cultural Fund Administration (NCFA).

The project does not necessarily represent the position of the National Cultural Fund Administration. NCFA is not responsible for the content of the project or how the results of the project may be used. These are entirely the responsibility of the beneficiary of the funding.